

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA **BRAMBORY**

PROSINEC
2014

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Agra Europe – Potato Markets
Český statistický úřad
Český škrobárenský svaz
Generální ředitelství cel
Ministerstvo financí
Ministerstvo zemědělství
Ministerstvo pôdohospodárstva SR
Státní rostlinolékařská správa
Státní zemědělská a potravinářská inspekce
Státní zemědělský intervenční fond
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
Ústřední bramborářský svaz ČR
Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s.r.o.
Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Odbor rostlinných komodit MZe

Autor:

Ing. Jan Žižka, MZe

Ředitel odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autor touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-188-5, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: Ústav zemědělské ekonomiky a informací, www.uzei.cz

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
BRAMBORY

PROSINEC
2014

OBSAH

Použité zkratky	3
Úvod	4
Souhrn	4
Zásahy státu u komodity brambory.	6
Kontrola kvality a zdravotního stavu konzumních brambor.	9
Fytosanitární podmínky obchodu s bramborami v rámci EU a při dovozu brambor ze třetích zemí	12
Pěstování a trh brambor v Evropě	16
Vývoj pěstování a trhu brambor v ČR	22
Brambory rané	29
Brambory konzumní ostatní	32
Brambory sadbové	38
Výrobky a polotovary z brambor	42
Škrob bramborový a brambory určené k výrobě bramborového škrobu.	46
Přílohy	48

POUŽITÉ ZKRATKY

AMI	Agrarmarkt Informations – Gesellschaft mbH Bonn
AZS	Aktivní zušlecht'ovací styk
KN	Kombinovaná nomenklatura (celní termín)
CPV	Cena průmyslových výrobců
CZV	Cena zemědělských výrobců
ČSÚ	Český statistický úřad
ČŠS	Český škrobárenský svaz
DPH	Daň z přidané hodnoty
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropská společenství
EUR	Euro, společná měnová jednotka většiny zemí EU
EU	Evropská unie
EU 5	Bramborářsky nejvyspělejší země EU (Nizozemsko, Francie, Belgie, Německo, Velká Británie)
FAO	Organizace pro zemědělství a výživu
GŘ	Generální ředitelství cel Praha
HRDP	Horizontální plán rozvoje venkova
MF	Ministerstvo financí
MJ	Měrná jednotka
MZe	Ministerstvo zemědělství
MP	Ministerstvo pôdohospodárstva SR
NAZV	Národní agentura pro zemědělský výzkum
NČS	Nové členské státy EU (od 1. 5. 2004)
NK	Nařízení Komise
NR	Nařízení Rady
NV	Nařízení vlády
NUTS – 3	Nomenklatura územních statistických jednotek
OOC	Obchodní odbytová cena
Sb.	Sbírka zákonů
SAPS	Jednotná platba na plochu na 1 ha zemědělské půdy
SC	Spotřebitelská cena
SDO	Seznam doporučených odrůd
SOT	Společná organizace trhu
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SVZ	Situační a výhledová zpráva
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TIS SZIF	Tržní informační systém Státního zemědělského intervenčního fondu
ÚBS ČR	Ústřední bramborářský svaz ČR Havlíčkův Brod
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Brno
UNIKA	Německá bramborářská unie, Berlín
VÚB	Výzkumný ústav bramborářský Havlíčkův Brod, s. r. o.
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací – nástupce Výzkumného ústavu zemědělské ekonomiky Praha

ÚVOD

Jedná se o zprávu, která obsahuje především definitivní údaje ČSÚ a další informace z předchozího kalendářního roku 2013 a dále také výhled pro kalendářní rok 2014. Situační a výhledová zpráva BRAMBORY prosinec 2014 navazuje na zprávu vydanou v listopadu roku 2013. Zpráva je zpracována na základě údajů dostupných k 31. srpnu 2014, pokud není uvedeno jinak. V první části zprávy jsou uvedeny zásahy státu vztahující se ke komoditě brambory. Další část je zaměřena na sledování jakosti tržních brambor v České republice a pěstování brambor v Evropě. Hlavní část zprávy je věnována problematice pěstování a zpracování brambor v České republice a vývoji cen na tuzemském trhu. Její součástí je i problematika výroby bramborového škrobu v ČR.

SOUHRN

V roce 2013 byly v ČR podle údajů ČSÚ sklizeny brambory celkem z plochy 29 301 ha, z toho v zemědělském sektoru 23 205 ha a v rámci samozásobení domácností (plochy do 1 ha) 6 096 ha. Celková produkce brambor dosáhla 646,9 tis. t. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 536,5 tis. t a v sektoru domácností 110,4 tis. t brambor. Proti sklizni v roce 2012 se jednalo o celkový meziroční pokles o 19,6 %, konkrétně o 158,1 tis. t. Celkovou nižší sklizeň brambor ovlivnily meziročně snížené osázené plochy o 2,6 % a hlavně nepříznivé klimatické podmínky, které měly vliv na snížení hektarových výnosů. Průměrný hektarový výnos v roce 2013 byl 22,08 t/ha oproti 26,77 t/ha v roce 2012, což bylo o 17,5 % méně.

Podle rychlých informací ČSÚ ke dni 30. 7. 2014 bylo v zemědělském sektoru do 30. 6. 2014 sklizeno 1 582 ha raných brambor. Hektarový výnos činil 19,98 t a produkce 31 616 t. Průměrná CZV za červen dosáhla 6,69 Kč/kg a SC dokonce 15,11 Kč/kg.

Od 1. 1. do 30. 6. 2014 bylo do ČR dovezeno celkem 10,8 tis. t brambor nových a raných. Ve stejném období bylo vyvezeno celkem 1,8 tis. t brambor nových a raných.

V hospodářském roce 2013/14 dosáhly podle údajů ČSÚ sklizňové plochy brambor konzumních ostatních (brambory konzumní a brambory pro výrobu škrobu) 24,07 tis. ha a celková produkce meziročně klesla na 555,8 tis. t, tj. o 18,9 %. Průměrný hektarový výnos činil 23,09 t, tj. o 18,4 % méně než v roce minulém. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 19 220 ha a dopočet plochy domácností činil 4 846 ha.

V hospodářském roce 2013/14 bylo do ČR dovezeno 178,0 tis. t brambor konzumních ostatních, tj. o 107 % více než v roce minulém. Průměrná deklarovaná dovozní hodnota klesla na 5,66 Kč/kg. Ve stejném období bylo z ČR vyvezeno 22,6 tis. t brambor konzumních ostatních v průměrné deklarované vývozní hodnotě 9,60 Kč/kg.

Průměrná CZV brambor konzumních ostatních za hospodářský rok 2013/14 dosáhla 6,88 Kč/kg, což je nárůst proti roku 2012/13 o 70,3 %, tj. o 2,84 Kč/kg.

Nárůst SC brambor konzumních ostatních v roce 2013/14 navázal na květnovou cenu roku 2012/13 ve výši 17,03 Kč/kg a s drobnými výkyvy dosáhla průměrná SC roku 2013/14 17,00 Kč/kg. Proti roku 2012/13 činil cenový nárůst SC 159,5 %, což je 6,34 Kč/kg. Průměrná SC v hospodářském roce 2013/14 byla nejvyšší za posledních dvacet let. Spotřeba brambor kolísá na úrovni 65 - 70 kg/osobu.

Ve výrobcích a polotovarech z brambor kromě bramborového škrobu bylo v hospodářském roce 2013/14 dovezeno po konverzním přepočtu 182,5 tis. t brambor, což je téměř o 25 % více než v roce minulém. Vyvezeno bylo ve stejném období 51,2 tis. t přepočtených syrových brambor. Proti minulému roku je tento vývoz vyšší o 3 %.

Na výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2013/14 zpracováno 90,0 tis. t brambor. Průměrný výnos brambor určených k výrobě škrobu činil 26,70 t/ha při 18,40% škrobnatosti. Celkem bylo vyrobeno 19 248 t bramborového škrobu.

V roce 2013 prověřila SZPI celkem 652 šarží brambor. Nevyhovělo 19,2 % šarží. Z celkového počtu se v 80 případech jednalo o šarže raných brambor (13 nevyhovělo, tj. 16,5 %), v 572 případech se jednalo o šarže pozdních brambor (112 nevyhovělo, tj. 19,6 %).

Státní rostlinolékařská správa při průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2013 odebrala celkem 2 670 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS prokázán nebyl. Z 882 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt CMS u 4 vzorků. V roce 2014 bylo testováno 2 589 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS byl potvrzen biologickým testem patogenity u 2 vzorků (2 partií) sadbových brambor, u 256 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor výskyt CMS zjištěn nebyl (informace k 10. 10. 2014). Při průzkumu výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2013 bylo celkem testováno 2670 vzorků odebraných z partií sadbových brambor, výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní. Také testování 929 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor bylo negativní, výskyt RS zjištěn nebyl. V roce 2014 bylo testováno 287 vzorků odebraných z partií sadbových brambor a 3151 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor, výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní.

Dovoz sadbových brambor na základě ohlášení podle zákona č. 219/2003 Sb. v roce 2014 činil 7 748 t v 1146 partiích oproti dovozu 6 902 t v 1 024 partiích v roce 2013.

Do uznávacího řízení bylo v roce 2014 přihlášeno 217 odrůd brambor. V roce 2013 to bylo 197 odrůd. Na ploše větší než 100 ha se množilo pouze 7 odrůd. Do posklizňových zkoušek bylo v roce 2013 přihlášeno 2114 porostů a 3071 ha ploch brambor. Zdravotní stav množitelských porostů byl velmi dobrý, bylo uznáno 93,2 % porostů, sestupněno 1,5 % porostů a neuznáno 5,3 % porostů.

V roce 2013 pokračovalo na základě pověření ÚKZÚZ a za finanční podpory MZe ČR zkoušení odrůd konzumních brambor a brambor pro výrobu bramborového škrobu pro jejich zapsání do Seznamu doporučených odrůd. Přehled je k dispozici na www.ukzuz.cz.

V roce 2014 se zastavil pokles osázených ploch brambor. Podle odhadu sklizně ČSÚ k 15. 9. 2014 se předpokládá plocha brambor v zemědělském sektoru 23 992 ha a plocha brambor za domácnosti 5 700 ha. Celkově předpokládaná osázená plocha v letošním roce tedy činí 29 692 ha. Produkce brambor by měla dosáhnout 668,3 tis. t, s dopočtem za domácnosti se předpokládá celková výše produkce brambor 816,6 tis. t.

I s ohledem na nepříznivou farmářskou cenu konzumních brambor lze v roce 2015 předpokládat stagnaci osázených ploch brambor, resp. pokles ploch konzumních brambor.

ZÁSAHY STÁTU U KOMODITY BRAMBORY

Do zásahů státu u komodity brambory jsou zahrnuty:

1. Celní sazby
2. Licenční režim
3. Daňová opatření
4. Dotační programy
5. Státní zemědělský intervenční fond – SZIF

I. Celní sazby

V rámci Evropské unie, jejímž členem je od 1. 5. 2004 i ČR, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. V obchodním styku se zeměmi, které nejsou členy ES, platí celní předpisy ES. Pro rok 2013 byl Celní sazebník vydán Nařízením komise (EU) č. 927/2012 ze dne 9. října 2012 a pro rok 2014 Nařízením komise (EU) č. 1001/2013 ze dne 4. října 2013. Těmito prováděcími Nařízeními se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

V příloze SVZ jsou uvedena vybraná cla, která mají vztah ke komoditě brambory, bramborový škrob a výrobky ze škrobu.

2. Licenční režim týkající se dovozu a vývozu zboží (z/do zemí mimo EU)

Podle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) a nařízení Komise (ES) č. 376/2008, kterými se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu dovozních a vývozních licencí, nepodléhá dovoz ani vývoz bramborového škrobu licenčnímu řízení. Výjimku představuje pouze situace, kdy je při vývozu bramborového škrobu do zemí mimo EU požadována subvence. Zde je nezbytná licence při vývozu nad 5 000 kg. Vývozní subvence na škrob však byly sníženy na nulu v říjnu 2007 a nepředpokládá se jejich opětovné zavedení. Vydáváním licencí je v ČR pověřen SZIF.

3. Daňová opatření

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty v platném znění, jsou upraveny daně z přidané hodnoty uplatňované na zboží, nemovitosti a služby.

Do skupiny zboží se sníženou 15% sazbou DPH jsou mimo jiných zařazeny následující položky celního sazebníku, týkající se komodit brambory nebo škrob:

- 0701 brambory, čerstvé nebo chlazené
- 1108 škroby, inulin
- 1702 ostatní cukry
- 2000 přípravky ze zeleniny

4. Dotační programy

V rámci jednotlivých podpůrných programů (PP) týkajících se brambor byly pro rok 2014 stanoveny následující dotační tituly finančních podpor:

Program 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účel:

Zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem.

Předmět dotace:

- 3. c) podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR,
- 3. d) podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým i abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, chmele, révy vinné a ovocných dřevin,
- 3. e) prevence proti šíření karanténních bakterií bramboru v uzavřených sadbových oblastech vymezených zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů.

Forma dotace:

dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace:

- 3. c) do výše 60 % prokázaných přímých nákladů,
- 3. d) do výše 80 % prokázaných vyjmenovaných nákladů (viz část D Zásad),
- 3. e) do výše 7 500 Kč na 1 ha osázené plochy brambor uznanou sadbou bramboru, použité v uzavřené sadbové oblasti. Dotace se nevztahuje na množitelské plochy brambor určené k výrobě sadby brambor.

Poznámka: Minimální množství použité uznané sadby v uzavřené sadbové oblasti, vymezené zákonem č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů (zákon o oběhu osiva a sadby), ve znění pozdějších předpisů, je 2 tuny/ha.

Dotační program 3. e nebyl Evropskou komisí pro rok 2014 schválen, podpora tedy bude poskytována podle nařízení Komise (ES) č. 1535/2007 o použití článků 87 a 88 Smlouvy o ES na podporu de minimis v produkčním odvětví zemědělských produktů.

Program 9. Poradenství a vzdělávání

Účel:

organizační, ekonomické a odborné poradenství

9.A. b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Předmět dotace:

- 9.A. b. 4) Podpora zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin, za účelem zajistit získání a šíření informací o pěstitelských vlastnostech registrovaných odrůd polních plodin.

Forma dotace:

dotace do hospodářského výsledku (dříve neinvestiční dotace).

Výše dotace:

do výše 20 000 Kč na 1 odrůdu píce a konzumních brambor a brambor na výrobu škrobu po předání výsledků zkoušek ÚKZÚZ.

5. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)

Zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů byl ustanoven Státní zemědělský intervenční fond, který provádí poskytování dotací, subvencí, intervenčního nákupu a prodeje. V souvislosti s Nařízením vlády č. 60/2013 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům v platném znění provádí administraci této zvláštní podpory.

Od roku 2015 jsou v souvislosti s dobrovolnou podporou vázanou na produkci poskytovanou podle článku 52 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013 připraveny podpory na brambory určené pro výrobu škrobu a nově také pro konzumní brambory.

KONTROLA KVALITY A ZDRAVOTNÍHO STAVU KONZUMNÍCH BRAMBOR

Kontrola kvality a zdravotního stavu konzumních brambor v roce 2013

V roce 2013 prověřila SZPI celkem 652 šarží brambor. Nevyhovělo 19,2 % šarží. Z celkového počtu se v 80 případech jednalo o šarže raných brambor (13 nevyhovělo, tj. 16,5 %), v 572 případech se jednalo o šarže pozdních brambor (112 nevyhovělo, tj. 19,6 %).

Kontroly konzumních brambor byly prováděny především v maloobchodě (549 zkontrolovaných šarží brambor, tj. 84,2 %). Ve velkoobchodě bylo zkontrolováno celkem 61 šarží (9,4 %), ve výrobě 42 šarží (6,4 %).

Největší podíl zkontrolovaných šarží s ohledem na zemi původu představovaly šarže konzumních brambor z ČR 544 šarží (83,4 %), dále brambory ze států EU 80 šarží (12,3 %). Nejmenší podíl tvořily šarže brambor původem ze třetích zemí. U 15 šarží brambor (2,3 %) nebyla země původu uvedena.

Nevyhovující šarže brambor byly zjišťovány v drtivé většině případů v maloobchodě (122 případů z celkově 125 nevyhovujících). Nejvyšší procento nevyhovujících šarží bylo zjištěno u produkce pocházející z tuzemska (19,2 %). U produkce pocházející ze států EU bylo nevyhovujících 10% a třetích zemí 23,1 %.

Počet vzorků odebraných v roce 2013 podle místa odběru

Ukazatel	Výroba			Maloobchod			Velkoobchod			Ostatní			Celkem		
	Cel	Ne	% Ne	Cel	Ne	% Ne	Cel	Ne	% Ne	Cel	Ne	% Ne	Cel	Ne	% Ne
Brambory rané	3	0	0,0	68	13	19,1	9	0	0,0	0	0	-	80	13	16,5
Brambory pozdní	39	2	5,1	481	109	22,7	52	1	1,9	0	0	-	572	112	19,6
Celkem	42	2	4,9	549	122	22,2	61	1	1,6	0	0	-	652	125	19,2
Pouze ČR	42	2	4,9	457	99	21,7	45	0	0,0	0	0	-	544	101	18,6
EU mimo ČR	0	0	-	64	7	10,9	16	1	6,3	0	0	-	80	8	10,0
EU včetně ČR	42	2	4,9	521	106	20,3	61	1	1,6	0	0	-	624	623	17,5
Třetí země	0	0	-	13	3	23,1	0	0	-	0	0	-	13	3	23,1
Celkem mimo ČR	0	0	-	92	23	25,0	16	1	6,3	0	0	-	108	24	22,2
Neuveden	0	0	-	15	13	86,7	0	0	-	0	0	-	15	13	86,7

Pramen: SZPI

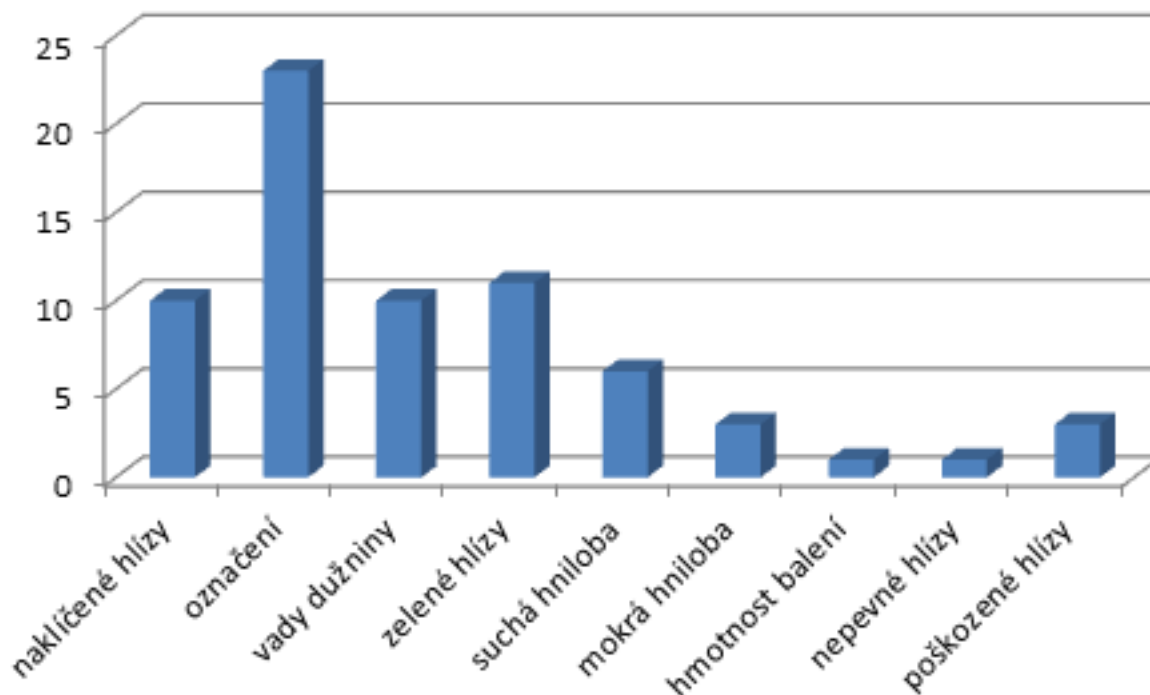
Legenda: Cel – celkem, Ne – nevyhovující vzorky, % Ne – procentuální vyjádření nevyhovujících vzorků

Výsledky kontrol konzumních brambor v roce 2013

Nejčastějším nedostatkem u nevyhovujících šarží brambor bylo označování, vady dužiny, hlízy zelené a naklíčené (hlízy s klíčky byly delší než 3 mm) a suchá a mokrá hniloba.

V případě nevyhovujícího značení konzumních brambor často chyběl údaj o užití dle varného typu, názvu skupiny a odrůdy. Nedodržení deklarované hmotnosti u balených brambor se vyskytovalo jen v jednom případě.

Zastoupení jednotlivých nedostatků brambor zjištěných v roce 2013

Pramen: SZPI

Kontaminující látky v konzumních bramborách

U vzorků konzumních brambor je sledována přítomnost chemických prvků, reziduí pesticidů a dusičnanů.

Chemické prvky

Ve vzorcích brambor byla sledována přítomnost olova a kadmia. Přestože se v bramborách objevily stopy především kadmia, všechny naměřené hodnoty se nacházely pod hodnotou maximálního limitu. Maximální limity pro obsah kadmia a olova v loupáných bramborách jsou stanoveny nařízením Komise č. 1881/2006 – pro kadmium 0,1 mg/kg, pro olovo 0,1 mg/kg.

Obsah chemických prvků v bramborách (hodnoty v mg.kg⁻¹)

Analyt	n	pozit	% pozit	N+	% N+	průměr	medián
kadmium	12	10	83,33	0	0,00	0,03	0,02
olovo	12	1	8,33	0	0,00	0,01	n.d.

Pramen: SZPI

Legenda:

- n – počet analyzovaných vzorků,
- pozit – počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)
- % pozit – procentický podíl vzorků s pozitivním nálezem
- N+ – počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)
- % N+ – procentický podíl nevyhovujících vzorků
- medián – střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

Pesticidy

V roce 2013 byla přítomnost reziduí pesticidů ověřena u celkem 49 vzorků. U téměř poloviny analyzovaných vzorků brambor byla rezidua pesticidů potvrzena, nicméně maximální reziduální limit nebyl překročen u žádného ze vzorků. Nejčastěji detekovanou účinnou látkou ve vzorcích brambor byl propamocarb a chlorpropham.

Dusičnany

Z 10 vzorků konzumních brambor odebraných na stanovení dusičnanů byla jejich přítomnost zjištěna ve všech analyzovaných vzorcích. Obsah dusičnanů se pohyboval v rozmezí od 20,6 do 175 mg.kg⁻¹, průměrná hodnota činila 87,4 mg.kg⁻¹. Právním předpisem není limit pro dusičnany v bramborách stanoven.

Obsah dusičnanů v bramborách (hodnoty v mg.kg⁻¹)

Analyt	n	pozit	% pozit	N+	% N+	průměr	medián
Dusičnany (jako NO ₃)	10	10	100,00	0	0,00	87,37	75,35

Pramen: SZPI

Legenda:

- n - počet analyzovaných vzorků,
- pozit - počet vzorků s pozitivním nálezem (výsledek větší než mez detekce dané metody)
- % pozit - procentuální podíl vzorků s pozitivním nálezem
- N+ - počet nevyhovujících vzorků (vzorky překračující maximální limit)
- % N+ - procentuální podíl nevyhovujících vzorků
- medián - střední hodnota souboru (je-li méně než polovina výsledků pozitivních, je tato hodnota vyjádřena zkratkou n.d. = „not detected“)

FYTOSANITÁRNÍ PODMÍNKY OBCHODU S BRAMBORAMI V RÁMCI EU A PŘI DOVOZU BRAMBOR ZE TŘETÍCH ZEMÍ

Obchodování s bramborami v rámci EU a dovoz brambor ze třetích zemí do České republiky se z rostlinolékařského hlediska řídí zákonem č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 626/2004 Sb., č. 444/2005 Sb., č. 131/2006 Sb., č. 189/2008 Sb., č. 249/2008 Sb., č. 490/2009 Sb., č. 102/2010 Sb., č. 245/2011 Sb., č. 199/2012 Sb. a č. 279/2013 Sb. (dále jen zákon), prováděcí vyhláškou č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlékání a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění vyhlášky č. 159/2009 Sb., č. 76/2010 Sb., č. 382/2011, č. 442/2013 Sb., č. 104/2014 Sb. a č. 207/2014 Sb. (dále jen vyhláška), dále vyhláškou č. 331/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru a původce bakteriální hnědé hniloby, ve znění vyhlášky č. 328/2008 Sb., a vyhláškou č. 75/2010 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření hádátka bramborového a hádátka nažloutlého a o změně vyhlášky č. 332/2004 Sb., o opatřeních k zabezpečení ochrany proti zavlékání a šíření původce rakoviny bramboru, hádátka bramborového a hádátka nažloutlého.

Škodlivé organismy, jejichž zavlékání a rozšiřování na území členských států EU je zakázáno, jsou pak uvedeny v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, případně v nařízeních Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních. Tato nařízení jsou vydávána v souladu s prováděcími rozhodnutími Evropské komise a do 31. 12. 2013 byla vydávána Státní rostlinolékařskou správou. S účinností od 1. 1. 2014, kdy došlo dle zákona č. 279/2013 Sb. ke sloučení Státní rostlinolékařské správy s Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským, jsou nařízení vydávána Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským.

Země, odkud je zakázáno dovážet sadbové brambory, jsou určeny přílohou č. 3 vyhlášky, pro sadbové brambory platí zákaz dovozu ze všech třetích zemí kromě Švýcarska. Pro nesadbové brambory platí, že při splnění zvláštních požadavků uvedených v příloze č. 4 vyhlášky, části A, oddílu I, které se vztahují k hlízám brambor, je povoleno dovážet nesadbové brambory z Alžírsko, Egypta, Izraele, Libye, Maroka, Sýrie, Švýcarska, Tuniska, Turecka a z evropských třetích zemí, které EU uzná za prosté *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, nebo jejichž opatření jsou shledána ekvivalentními opatřeními EU v boji proti *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*. Podmínky dovozu nesadbových hlíz bramboru původem z Egypta do všech členských států EU, a tedy i do ČR, jsou pak ještě navíc určeny prováděcím rozhodnutím Komise 2011/787/EU, které stanovuje určité další požadavky, které musí být splněny při dovozu brambor z Egypta, a které zároveň členské státy opravňuje k přijetí dočasných mimořádných opatření proti zavlečení a šíření bakterie *Ralstonia solanacearum* z Egypta (viz nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních k ochraně proti zavlečení a šíření původce hnědé hniloby bramboru *Ralstonia solanacearum* z Egypta, č. j. SRS 015144/2012).

Evropská komise navíc umožňuje členským státům EU formou dočasných výjimek a při splnění zvláštních, k těmto účelům stanovených fytokaranténních požadavků, i dovoz brambor ze zemí, odkud není povoleno brambory do EU dovážet. Jedná se například o sadbové brambory z Kanady nebo o nesadbové brambory z Kuby, Česká republika však tyto výjimky nevyužívá.

Obecně pro dovoz zásilek nesadbových brambor ze třetích zemí platí, že musí být prosty škodlivých organismů uvedených v přílohách č. 1 a 2 vyhlášky, musí splňovat zvláštní fytokaranténní požadavky uvedené v příloze č. 4 vyhlášky části A, oddílu I, musí být vždy opatřeny platným rostlinolékařským osvědčením a podléhají dovozní rostlinolékařské kontrole, případně i laboratornímu testování odebraných vzorků hlíz na vyhláškou stanovené škodlivé organismy. Při dovozu brambor ze třetích zemí do České republiky je však vstupní (dovozní) rostlinolékařská kontrola stále prováděna mimo území České republiky, a to na vnější hranici EU místní rostlinolékařskou službou.

Vývoz brambor do třetích zemí se řídí fytokaranténními požadavky dovážejících zemí a vystavením rostlinolékařského osvědčení se potvrzuje splnění těchto požadavků. V roce 2013 bylo vyvezeno celkem 88,79 t sadbových brambor a 1 231,53 t nesadbových brambor, převážně do Ruska, Srbska a Běloruska.

Pro obchod s bramborami v rámci EU platí, že vstupní rostlinolékařská kontrola je nahrazena systémem pravidelného úředního dohledu v místě pěstování. U sadbových brambor je fytosanitární nezávadnost dodávky potvrzena rostlinolékařským pasem, který musí být připojen k dodávkám sadbových brambor při jejich pohybu po území členských států EU. V případě nesadbových brambor musí být dodávky označeny registračním číslem subjektu, který uvádí nesadbové brambory na trh a který spadá podle rostlinolékařských předpisů pod povinnost registrace (pěstitelé nesadbových brambor, provozovatelé balíren či společných obchodních skladů). Členské státy EU namátkově ověřují fytosanitární nezávadnost dodávek brambor z ostatních členských států vlastními kontrolami v rámci obchodního řetězce, včetně laboratorního testování úředně odebraných vzorků na výskyt škodlivých organismů.

Dle Nařízení Státní rostlinolékařské správy o mimořádných rostlinolékařských opatřeních proti zavlékání a šíření původce bakteriální kroužkovitosti bramboru *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* hlízami bramboru původem z Polské republiky na území České republiky, ze dne 10. 1. 2013, stále platí povinnost, že partie brambor původem z Polské republiky musí být opatřena osvědčením polské rostlinolékařské služby o testování této partie na přítomnost původce bakteriální kroužkovitosti bramboru s výsledkem negativním. V souladu s tímto nařízením bylo v roce 2013 provedeno v rámci rostlinolékařského dozoru 1 041 kontrol v místech prodeje nebo obchodního skladování s cílem dohledání nesadbových brambor původem z Polska. Při těchto kontrolách bylo zjištěno 6 závad, kdy dodávky brambor z Polska nesplňovaly výše uvedený požadavek. V případě českých prodejců bylo zahájeno řízení o pokutě, v případě polských prodejců byla informace o zjištěných závadách zaslána rostlinolékařské službě Polska, která je kompetentní k uložení sankcí podle polských právních předpisů.

V souvislosti s ukončením platnosti ustanovení přístupové smlouvy Polska do EU, které se týkalo dodatečných ochranných opatření zaměřených na území Polska na produkci sadbových a konzumních brambor a na rostliny s kořeny určené k pěstování ve vztahu k původci rakoviny bramboru *Synchytrium endobioticum* (platnost po dobu 10 let od vstupu do EU - 1. 5. 2004), skončila také platnost Úředního sdělení Státní rostlinolékařské správy o fytokaranténních podmínkách uvádění brambor a rostlin s kořeny, pěstovaných nebo určených k pěstování, vypěstovaných ve volné půdě, na trh na území Polska s ohledem na původce rakoviny bramboru *Synchytrium endobioticum*.

Mezi závažné regulované škodlivé organismy bramboru patří původci karanténních bakterióz bramboru, na které je každoročně na území ČR prováděn rozsáhlý průzkum výskytu spojený s odběrem a testováním vzorků hlíz bramboru. Jedná se o bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus*, která je původcem bakteriální kroužkovitosti bramboru, a bakterii *Pseudomonas (Ralstonia) solanacearum*, která je původcem bakteriální hnědé hniloby bramboru. V rámci tohoto průzkumu jsou zároveň testovány vzorky vody odebírané z odpadních a oplachových vod v podnicích, které zpracovávají brambory. Na přítomnost původce bakteriální hnědé hniloby bramboru jsou odebírány navíc i vzorky vody z vodních zdrojů určených k zavlažování hostitelských rostlin. Každoročně se jedná minimálně o 20 odběrných míst v povodí řeky Labe, Jizery, Dyje a Moravy. Součástí tohoto průzkumu je také testování vzorků plevelných rostlin odebíraných z pobřežní vegetace.

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2013:

Bylo odebráno celkem 2 670 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS prokázán nebyl, všechny vzorky byly negativní. Z 882 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor byl prokázán výskyt CMS u 4 vzorků (4 partií) nesadbových brambor.

Průzkum výskytu bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) v roce 2013

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu CMS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu CMS (počet vzorků)
Brambory sadbové	2 670	0	0
Brambory nesadbové	882	4	4

Pramen: ÚKZÚZ

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2014:

Bylo testováno 2 589 vzorků sadbových brambor, výskyt CMS byl potvrzen biologickým testem patogenity u 2 vzorků (2 partií) sadbových brambor, podezření z výskytu CMS metodou IF a PCR je zjištěno u 4 vzorků (3 partií) sadbových brambor; u 256 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor výskyt CMS zjištěn nebyl.

Průzkum výskytu bakteriální kroužkovitosti bramboru (CMS) v roce 2014

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu CMS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu CMS (počet vzorků)
Brambory sadbové	2 589	4	2
Brambory nesadbové	256	0	0

Pramen: ÚKZÚZ, informace k 10. 10. 2014

Přehled zemí s výskytem původce bakteriální kroužkovitosti bramboru (*Clavibacter michiganensis ssp. sepedonicus*):

Členské státy EU: Belgie, Bulharsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Litva, Lotyšsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie.

Ostatní země: Bělorusko, Norsko, Rusko, Turecko a Ukrajina.

V souvislosti s prvním prokázaným výskytem původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) v tuzemské produkci brambor zjištěném v roce 2012 na území ČR, se v roce 2013 zvětšil rozsah průzkumu v produkci sadbových brambor. Bylo prováděno testování na přítomnost RS ze všech partií sadbových brambor tuzemské produkce základní i certifikované kategorie.

Výsledky průzkumu výskytu původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (RS) z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2013:

Bylo testováno 2 670 vzorků odebraných z partií sadbových brambor, výsledky všech testů na přítomnost RS byly negativní. Také testování 929 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor bylo negativní, výskyt RS zjištěn nebyl. Cílený průzkum spojený s odběry vzorků vody z vodních zdrojů určených k závlaze a rostlin pobřežní vegetace pokračoval i v roce 2013. Odebráno bylo celkem 179 vzorků rostlin (výsledky všech testů byly negativní) a 148 vzorků vody (4 vzorky byly pozitivní).

Průzkum výskytu hnědé hniloby bramboru (RS) v roce 2013

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu RS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu RS (počet vzorků)
Brambory sadbové	2670	0	0
Brambory nesadbové	929	0	0

Pramen: ÚKZÚZ

Přehled zemí s výskytem původce bakteriální hnědé hniloby bramboru (*Ralstonia solanaceum*):

Členské státy EU: Belgie, Česká republika, Francie, Itálie, Maďarsko, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko, Švédsko a Velká Británie.

Ostatní země: Egypt, Libye, Maroko, Moldavsko, Rusko, Srbsko, Turecko a Ukrajina.

Výsledky průzkumu výskytu původce RS z tuzemské produkce brambor ze sklizně v roce 2014:

Bylo testováno 287 vzorků sadbových brambor (výskyt RS zjištěn nebyl), a 315 vzorků odebraných z partií nesadbových brambor (výskyt RS zjištěn nebyl). V rámci průzkumu výskytu RS bylo odebráno 118 vzorků rostlin pobřežní vegetace (výsledky všech testů byly negativní) a 72 vzorků závlahové vody (2 vzorky byly pozitivní).

Průzkum výskytu hnědé hniloby bramboru (RS) v roce 2014

Ukazatel	Testováno (počet vzorků)	Pozitivní výsledek IF testu, tzn. podezření z výskytu RS (počet vzorků)	Pozitivní výsledek biologického testu patogenity, tzn. potvrzení výskytu RS (počet vzorků)
Brambory sadbové	287	0	0
Brambory nesadbové	315	0	0

Pramen: ÚKZÚZ, informace k 10. 10. 2014

PĚSTOVÁNÍ A TRH BRAMBOR V EVROPĚ

Pěstování a trh brambor v EU a dalších vybraných zemích

EU 28 očekává v roce 2014 rekordní hektarové výnosy brambor. Dosáhnou podle předpokladů úrovně 32,8 t/ha, což je o 9 % více než v minulém roce a o 10,2 % více než průměr posledních pěti let. Z plochy 1,81 mil. ha bude sklizeno téměř 60 mil. tun brambor.

Osázené plochy brambor v jednotlivých zemích EU (tis. ha)

Stát	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Belgie	-	68,0	64,0	73,7	81,8	82,3	67,0	75,4
Bulharsko	-	-	21,7	-	13,8	16,2	14,9	12,6
ČR	30,0	31,9	29,8	28,7	27,1	26,5	23,7	23,2
Dánsko	40,0	38,6	41,2	38,9	38,4	41,6	39,5	39,8
Německo	274,3	275,0	259,8	263,7	254,4	258,7	238,3	242,8
Estonsko	11,5	11,1	8,7	9,1	6,1	9,2	8,8	4,6
Irsko	11,5	11,7	12,0	12,9	12,2	10,4	9,0	10,4
Řecko	36,0	33,1	33,5	33,3	34,1	28,5	24,2	32,7
Španělsko	87,2	85,7	81,9	85,4	77,4	79,9	73,3	71,1
Chorvatsko	16,8	17,4	15,0	14,0	11,0	10,9	10,2	10,0
Francie	158,3	158,8	156,2	163,6	157,6	157,8	154,1	160,7
Itálie	72,5	69,5	70,6	70,6	62,4	62,1	58,7	53,8
Kypř	4,3	4,3	6,0	5,0	4,3	4,5	4,7	4,6
Lotyšsko	45,1	40,3	37,8	30,0	18,3	14,4	12,2	12,4
Litva	57,3	52,3	48,0	46,1	36,2	37,3	31,7	28,2
Lucembursko	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Maďarsko	22,6	25,1	25,4	22,3	20,8	21,0	22,1	20,3
Malta	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Nizozemsko	155,8	156,9	151,9	155,2	157,0	159,2	149,8	155,8
Rakousko	21,9	22,7	22,8	22,2	22,0	21,8	21,1	21,1
Polsko	597,2	549,4	529,5	488,7	388,3	393,0	373,0	337,2
Portugalsko	41,4	42,2	38,9	28,5	25,5	26,5	26,5	26,7
Rumunsko	278,1	268,1	255,3	255,2	247,0	228,9	216,8	207,0
Slovinsko	-	-	-	-	4,1	3,6	3,4	3,3
Slovensko	18,4	18,2	14,3	11,7	11,0	10,4	8,9	9,0
Finsko	28,1	27,6	26,5	26,4	25,2	24,4	20,7	22,1
Švédsko	28,0	28,4	26,9	27,0	27,2	27,7	24,8	23,8
Velká Británie	140,2	140,2	143,6	144,0	138,0	146,0	149,0	139,0

Pramen: EUROSTAT

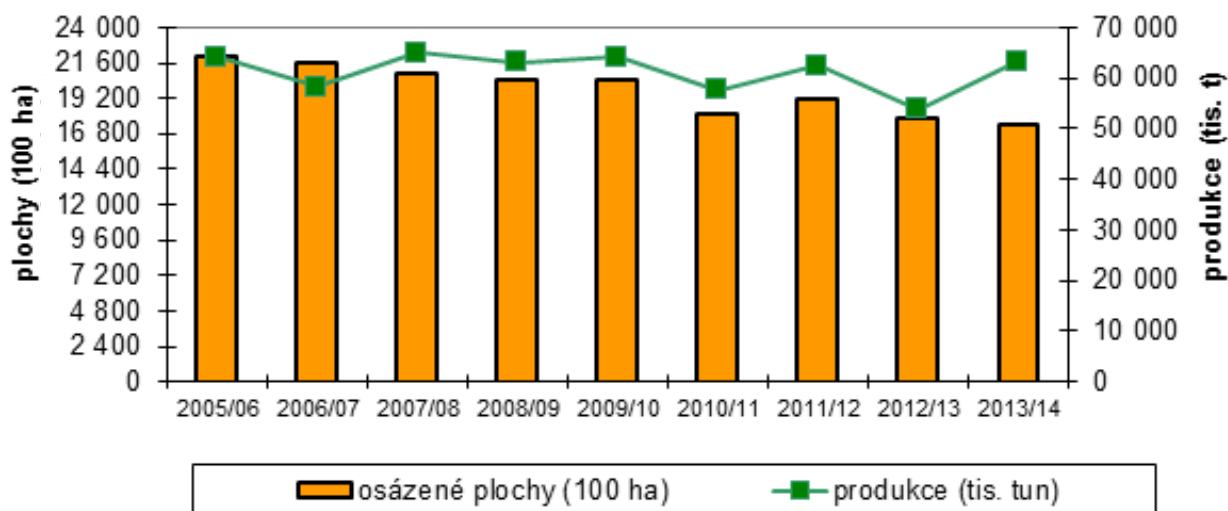
Poznámka: – údaj není k dispozici

Produkce brambor v jednotlivých zemích EU (tis. t)

Stát	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Belgie	2 592,8	3 189,8	2 946,9	3 296,4	3 455,8	4 128,7	2 811,5	3 428,0
Bulharsko	386,1	298,7	353,1	231,7	251,2	232,3	151,3	197,8
ČR	692,2	820,5	769,6	752,5	665,2	805,3	661,8	536,5
Dánsko	1 361,2	1 625,6	1 705,0	1 617,7	1 357,8	1 620,2	1 664,2	1 592,0
Německo	10 030,6	11 643,8	11 369,0	11 683,1	10 143,1	11 837,2	10 665,6	9 669,7
Estonsko	152,6	191,8	125,2	139,1	110,2	164,7	102,2	90,8
Irsko	382,9	399,0	371,9	361,3	419,6	356,1	232,0	373,6
Řecko	855,0	829,3	848,4	848,4	791,5	757,8	578,8	829,4
Španělsko	2 515,0	2 479,6	2 146,9	2 719,3	2 297,6	2 455,1	2 192,2	2 167,6
Chorvatsko	274,5	296,3	255,6	270,3	178,6	167,5	151,3	166,2
Francie	6 362,8	7 205,8	6 808,2	7 164,2	6 614,8	7 404,9	6 297,1	6 975,0
Itálie	1 782,8	1 781,6	1 729,8	1 753,2	1 558,0	1 536,9	1 491,3	1 337,5
Kypr	124,8	143,2	131,7	112,50	82,0	109,6	109,6	107,0
Lotyšsko	550,9	630,0	673,4	525,4	293,3	246,8	238,8	226,8
Litva	453,5	571,5	709,8	656,4	471,1	581,0	542,4	420,3
Lucembursko	16,4	20,0	21,8	20,0	19,5	19,7	20,6	17,5
Maďarsko	564,4	563,1	683,9	560,6	488,4	601,1	547,7	443,1
Malta	18,5	15,0	19,0	10,1	9,5	18,9	12,7	12,6
Nizozemsko	6 239,6	6 870,4	6 992,7	7 181,0	6 843,5	7 333,0	6 766,0	6 801,0
Rakousko	654,6	668,8	756,9	722,1	671,7	816,1	665,4	604,1
Polsko	8 982,0	11 791,1	10 109,2	9 380,3	8 187,7	9 111,0	9 041,5	6 334,2
Portugalsko	611,2	656,6	566,6	467,8	383,8	389,8	445,6	480,8
Rumunsko	4 015,9	3 712,4	3 649,0	4 004,0	3 283,9	4 076,6	2 463,9	3 234,5
Slovinsko	107,0	131,1	100,3	103,4	101,2	96,2	79,3	62,2
Slovensko	263,1	287,7	245,3	216,1	125,9	217,3	165,7	164,5
Finsko	575,7	701,6	684,4	755,3	659,1	673,3	489,6	621,7
Švédsko	772,6	789,0	853,2	857,9	816,3	882,0	805,8	805,5
Velká Británie	5 727,0	5 564,0	6 145,0	6 399,0	6 046,0	6 016,0	5 215,0	5 685,0

Pramen: EUROSTAT

Vývoj osázených ploch a produkce brambor v EU 28

Pramen: EUROSTAT

Pěstování brambor v EU

V průměru celé EU 28 postupně klesají produkční plochy konzumních brambor i brambor na zpracování. V zemích EU 5 produkční plochy konzumních brambor ostatních (brambory kromě sadby a brambor pro výrobu škrobu) mírně narostly mezi roky 2012/13 a 2013/14 o 3,9 %, tj. o 19 857 ha. Podle údajů North-Western European Potato Growers (NEPG) byl v tomto období nejvyšší nárůst ploch v Belgii o 12,1 %, Nizozemsku o 4,8 %, Francii o 3,5 % a v Německu o 2,7 %.

Sklizňové plochy brambor konzumních ostatních v EU 5 (ha)

Země	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Nizozemsko	72 464	69 300	70 520	72 971	72 607	67 452	70 700
Francie	104 500	104 300	105 900	109 364	113 480	113 240	117 150
Belgie	65 402	61 405	70 915	78 641	79 483	73 650	76 195
Německo	171 096	165 251	168 557	165 687	172 821	157 500	161 800
Velká Británie	113 323	113 295	112 716	110 611	109 603	105 800	106 000
EU 5	526 785	513 551	528 608	537 274	547 994	511 988	531 845

Pramen: North-Western European Potato Growers 3. dubna 2014

Průměrné hektarové výnosy brambor konzumních ostatních v EU 5 (t/ha)

Země	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Nizozemsko	49,8	52,4	51,8	49,4	53,4	50,2	50,1
Francie	44,0	41,1	44,9	42,8	48,3	41,4	44,7
Belgie	47,8	46,8	46,1	45,8	54,6	45,7	47,9
Německo	46,9	45,6	45,3	43,0	45,6	48,4	40,5
Velká Británie	42,4	47,3	48,8	47,0	47,4	38,5	46,3
EU 5	45,9	46,7	48,9	45,1	48,9	44,7	44,9

Pramen: North-Western European Potato Growers 3. dubna 2014

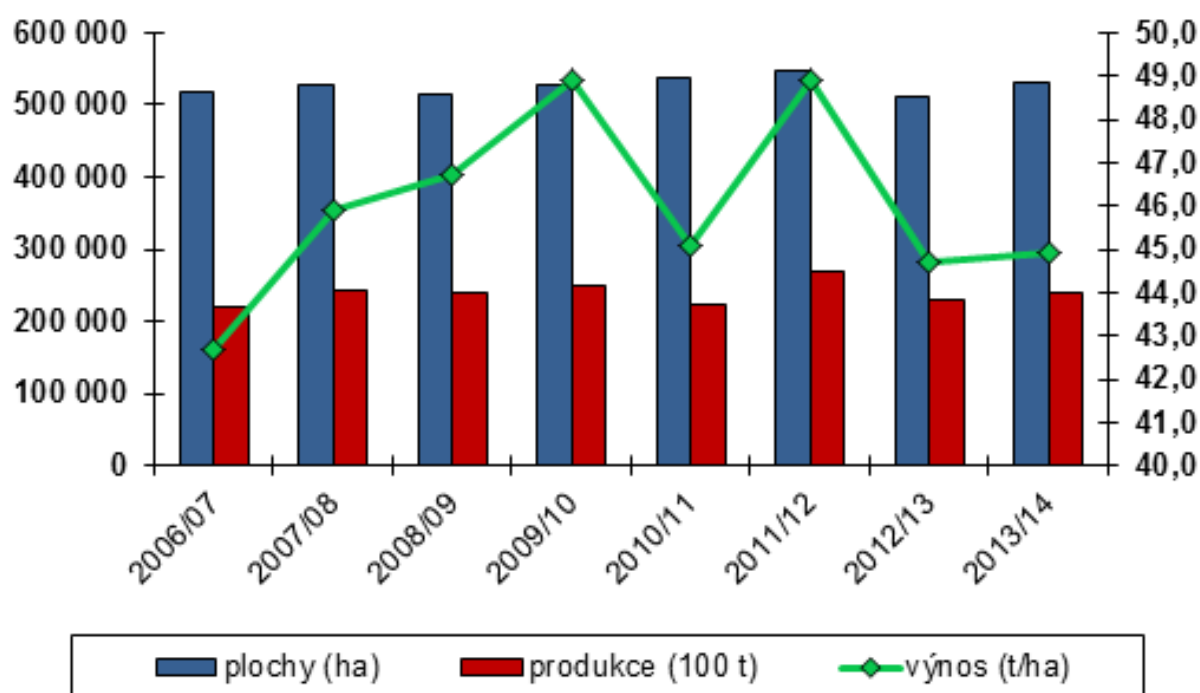
Hektarové výnosy brambor konzumních ostatních jsou s mírnými výkyvy dlouhodobě stabilní. Produkce brambor konzumních ostatních v EU 5 podle údajů NEPG dosáhla pro rok 2013/14 celkem 23,89 mil. t. Meziroční nárůst produkce činil 4,3 %, bylo zajištěno bezproblémové pokrytí domácí spotřeby i dostatečný export.

Produkce brambor konzumních ostatních v EU 5 (mil. t)

Země	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Nizozemsko	3,105	3,609	3,631	3,653	3,605	3,877	3,386	3,542
Francie	4,372	4,598	4,600	4,755	4,681	5,481	4,688	5,235
Belgie	2,529	3,126	2,874	3,269	3,602	4,340	3,128	3,650
Německo	6,918	8,024	7,535	7,636	7,125	7,881	7,623	6,553
Velká Británie	5,157	4,805	5,359	5,501	5,199	5,195	4,073	4,908
EU 5	22,082	24,162	23,999	24,813	22,211	26,774	22,899	23,888

Pramen: North-Western European Potato Growers 3. dubna 2014

Porovnání produkčních ploch, výnosů a celkové produkce brambor konzumních ostatních v EU 5

Pramen: North - Western European Potato Growers

Užití a bilance brambor v Polsku (tis. tun) ve vybraných letech

Ukazatel	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Sklizeň	10 462	9 703	8 449	9 362	9 041	*7 400
Dovoz	113	238	258	130	90	150
Celková nabídka	10 575	9 941	8 707	9 492	9 131	7 550
Sadbové brambory	1 270	1 230	1 015	935	875	850
Krmné brambory	2 841	2 344	1 803	2 386	1 994	925
Konzumní brambory	1 430	1 390	1 330	1 350	1 280	1 200
Celkem	5 541	4 990	4 148	4 671	4 149	2 975
Prodej na trhu:						
Konzumní brambory	2 480	2 410	2 310	2 365	2 230	2 100
Brambory na zpracování	1 615	1 636	1 438	1 611	1 935	1 850
Vývoz	39	31	92	25	67	25
Celkem	4 134	4 077	3 850	4 001	4 232	3 975
Ztráty	900	900	709	820	750	600

Pramen: AMI

Poznámka: * předpoklad

Definitivní sklizně brambor v SRN v letech 2013 a 2014

Země-stát	Plocha v tis. ha		Výnosy v t/ha		Sklizeň v tis. tun	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
Bádensko-Württembersko	5,3	5,7	36,5	45,5	193,9	257,8
Bavorsko	43,5	40,9	32,4	44,1	1 410,2	1 805,8
Braniborsko	8,9	9,8	34,9	44,3	311,8	432,6
Hesensko	4,3	4,3	37,6	43,7	163,6	187,2
Meklenbursko -Přední Pomoránsko	12,0	12,2	37,0	38,8	442,6	472,4
Dolní Sasko	102,5	105,4	43,0	48,5	4 405,1	5 112,4
Severní Porýní-Westfálsko	31,3	31,2	47,8	50,7	1 495,6	1 582,6
Porýní-Falcko	7,9	7,6	36,1	37,8	286,3	287,5
Sársko	0,1	0,1	31,4	33,8	3,8	4,3
Sasko	6,5	6,9	28,1	45,3	181,8	313,9
Sasko-Anhaltsko	12,8	13,1	41,1	54,4	525,9	715,6
Šlesvicko-Holštýnsko	5,6	5,7	34,1	39,9	189,9	227,8
Durynsko	2,0	2,0	29,5	42,7	58,3	87,2
SRN	242,8	245,1	39,8	46,9	9 669,7	11 488,2

Pramen: AMI

Osázené plochy brambor v Belgii v letech 2010 – 2014 (ha)

Užitkový směr	2010	2011	2012	2013	2014
Certifikovaná sadba	3 118	2 858	2 219	2 272	2 400
Rané brambory	12 708	14 924	7 392	7 900	8 000
Brambory na sklad	65 934	64 558	57 364	-	-
Odrůda Bintje	42 254	39 446	33 940	35 400	43 350
Ostatní	23 680	25 112	23 420	29 832	27 650
Celkem	81 760	82 341	66 975	75 404	81 400

Pramen: AMI

Poznámka: - údaj není k dispozici

Osázené plochy brambor v Nizozemsku v letech 2010 – 2014 (ha)

Užitkový směr	2010	2011	2012	2013	2014
Konzumní brambory	72 971	72 607	67 452	71 569	74 089
Sadba brambor	38 575	37 911	39 159	40 223	39 950
Brambory na škrob	46 667	49 168	43 321	44 032	42 310
Celkem	158 213	159 686	149 932	155 820	156 349

Pramen: AMI

VÝVOJ PĚSTOVÁNÍ A TRHU BRAMBOR V ČR

Průběh povětrnostních podmínek v bramborářské oblasti v roce 2014

Zima roku 2014 byla zpočátku velmi mírná a teplotně nadprůměrná (dlouhodobý průměr za 85 let od roku 1923 - 2008). Výrazně se ochladilo až 26. I., ale mrazy vydržely pouze do konce ledna. Únor roku 2014 byl silně atypický, průměrná teplota dosahovala 2,1 °C, což je o 4 °C více než je dlouhodobý průměr. Současně spadlo pouze 5,5 mm srážek, a to dešťových. Trend vysokých teplot pokračoval i v měsíci březnu, kdy naměřená průměrná teplota byla o 4,5 °C vyšší než dlouhodobý průměr. Srážkově byl měsíc březen mírně nadprůměrný, spadlo 134 % úhrnu srážek dlouhodobého průměru. Po velice teplém a slunečném březnu nastal chladnější a v první dekádě deštivější měsíc duben. Ke změně teplot došlo až polovině měsíce, kdy maximální teploty vzduchu dosáhly až 21 °C. Celkově byl duben teplotně nadprůměrný, ale srážkově podprůměrný. Měsíc květen byl průměrně teplým a srážkově silně nadprůměrným měsícem se značně proměnlivým počasím. Bylo zaznamenáno pět vydatných bouřek s úhrnem srážek nad 15 mm. Květen byl nejvlhčí měsíc roku 2014, kdy napadlo 129 mm srážek, což je 169 % dlouhodobého průměru. Měsíc červen byl teplotně průměrný, srážkově byl silně podprůměrný. Měsíční úhrn srážek byl 36 mm, což je pouze 40 % dlouhodobého průměru, přičemž rozhodující část (90 %) spadla až ve třetí dekádě měsíce. Proto lze první dvě dekády června hodnotit jako nejsušší období vegetace. Měsíc červenec byl také srážkově podprůměrný, naměřený měsíční úhrn srážek 71,9 mm tvořil pouze 85 % dlouhodobého průměru. Průměrná měsíční teplota vzduchu byla o 2,7 °C vyšší, než je dlouhodobý průměr. Měsíc srpen byl srážkově i teplotně téměř průměrný. Měsíc září byl teplotně nadprůměrný a srážkově silně nadprůměrný (107 mm, resp. 221 % dlouhodobého průměru).

Uvedené hodnoty byly naměřeny ve výzkumné stanici VÚB Valečov. Obecně lze však konstatovat, že srážky ve vegetačním období roku 2014 byly často lokálního charakteru a v různých lokalitách se naměřené úhrny značně lišily.

Průměrná měsíční teplota vzduchu a měsíční úhrny srážek na pracovišti VÚB Valečov

Měsíc	Průměrná měsíční teplota vzduchu (°C)				Měsíční úhrn srážek (mm)			
	Dlouhodobý průměr	2013	2014	Odchylka roku 2014 od průměru	Dlouhodobý průměr	2013	2014	Odchylka roku 2014 od průměru
I.	-3,3	-1,8	0,6	3,9	35,3	85,4	36,0	0,7
II.	-1,9	-1,1	2,1	4,0	33,2	38,8	5,5	-27,7
III.	1,5	-0,2	6,0	4,5	40,4	23,5	54,1	13,7
IV.	7,3	8,2	9,9	2,6	42,0	27,2	29,8	-12,2
V.	11,7	12,3	12,2	0,5	76,5	119,2	129,1	52,6
VI.	15,3	15,7	16,6	1,3	89,4	154,9	36,0	-53,4
VII.	16,6	19,7	19,3	2,7	83,9	45,8	71,9	-12,0
VIII.	16,5	17,9	15,9	-0,6	88,0	95,3	84,1	-3,9
IX.	12,3	11,8	13,9	1,6	48,5	72,3	107,1	58,6

Regulace zaplevelení a účinnost herbicidních zásahů v roce 2014

V roce 2014 byly pro aplikaci preemergentních herbicidů v bramborářské oblasti z pohledu povětrnostních podmínek příznivé podmínky. Závěr měsíce dubna a především měsíc květen se vyznačoval pravidelně rozloženými srážkami, což zajistilo dobrou účinnost preemergentních herbicidů. I přes dobré vlhkostní podmínky byl růst a vývoj plevelů v první části vegetace pomalejší.

Plevelohubná účinnost byla v polních pokusech VÚB (technologie odkameňování i konvenční technologie přípravy půdy) na velmi dobré úrovni. Nejlepších výsledků dosahovaly herbicidy na bázi metribuzinu (Sencor 70 WG) a linuronu (Afaon 45 SC) v kombinaci s clomazonem (Command 36 CS). Velmi vysokou účinnost dosahovaly účinné látky flufenacet v kombinaci s metribuzinem (Plateen 41,5 WG), aclonifen (Bandur) i kombinace metribuzinu s prosulfocarbem (v nově registrovaném herbicidu Arcade 880 EC).

Silné zaplevelení v některých lokalitách tvořila opletka obecná, zemědým, či kakost. Poměrně silné byly výskyty plevelné řepky, která působí komplikace v druhé části vegetace, zejména při sklizni brambor.

V roce 2014 byl zaznamenán také velice silný výskyt plevelných brambor. Příčinou byla především mírná zima s poměrně vysokými teplotami vzduchu a velmi slabým promrznutím půdy (maximální hloubka promrznutí dosáhla pouze 15 cm po dobu několika dnů v poslední dekádě ledna a první dekádě února). Tyto podmínky umožnily přezimování hlíz brambor v půdě a jejich následnou životaschopnost.

Pěstování brambor v roce 2014 z hlediska ochrany proti chorobám a škůdcům

Pěstování brambor a výskyt škodlivých činitelů v roce 2014 byly ovlivněny především mimořádně teplou zimou, srážkově bohatým květnem, přísuškem v červnu a velmi deštivým závěrem vegetace a obdobím sklizně. Podobně jako v roce předchozím byl ročník charakteristický výraznými teplotními a vlhkostními výkyvy ve vegetaci.

Průběh vegetace a výskyt chorob

Květnové srážky se často blížily k dvojnásobku normálu, což podpořilo zvláště u citlivých odrůd hojný výskyt černání stonku a v ranobramborářské oblasti byly také zaznamenány výskyty plísňě bramboru. Lokálně byla pozorována ohniska s poměrně silným výskytem této choroby. Vlhká půda rovněž podpořila rozvoj vložkovitosti hlíz.

Následoval suchý červen s nevhodnými podmínkami pro rozvoj a šíření plísňě a se srážkami pod 50 % normálu, které navíc spadly v posledních dnech jeho třetí dekády. U odrůd a porostů, kde v období přísušku začínala tvorba hlíz, došlo k infekci původcem aktinobakteriální obecné strupovitosti. Červenec byl ve většině pěstitelských oblastí srážkově normální, teplotně nad normálem. Průběh počasí ale nebyl příliš vhodný pro rozvoj plísňě bramboru, protože srážky s vyššími úhrny byly střídány slunečným počasím a rychlým oschnutím porostů. První výskyty plísňě bramboru v bramborářské oblasti byly zjišťovány pouze ohniskově koncem června a v první červencové dekádě u velmi raných odrůd. Vhodné podmínky pro plíseň a její epidemické šíření ale nastaly až od druhé srpnové dekády a trvaly v průběhu září, kdy byly srážky vysoko nad normálem. V druhé srpnové dekádě však došlo k extrémnímu, neobvyklému a velmi rychlému rozvoji hnědé a terčovité skvrnitosti bramboru (*Alternaria alternata*, *Alternaria solani*). Tato choroba v porostu zcela dominovala a byly tak překryty příznaky plísňě bramboru. U mnoha porostů alternariové skvrnitosti silně omezily nebo úplně ukončily vegetaci a snížily výnosy a škrobnatost. Srážky v závěru vegetace a trvale vlhká půda podpořily infekci hlíz plísni a na hlízách vyvolaly bujení lenticel, což usnadnilo jejich infekci původci měkké hniloby. Výskyt bakterióz byl v některých případech velmi silný. Deštivé počasí při sklizni a vysoká kontaminace hlíz bakteriemi bude znamenat pokračování problémů s měkkou hnilobou i ve skladech. Předpokládat lze i značný výskyt stříbřitosti slupky.

Výskyt škůdců

Výskyt mandelinky bramborové byl průměrný. Příčinou byla teplá zima, kdy přezimující dospělci více podléhali napadení parazitickými houbami.

Nálet mšic, tj. přenašečů virových chorob, byl celkově nižší až průměrný, ale v průběhu května, kdy jsou vzcházející rostliny k infekci nejcitlivější, se blížil infekčním letům. Rovněž zastoupení nejvýznamnějšího přenašeče mšice broskvoňové bylo v tomto období vysoké.

Plochy, hektarové výnosy a produkce brambor v ČR

V roce 2013 dosáhly plochy brambor celkem v ČR podle „Definitivních údajů o sklizni zemědělských plodin za rok 2013“ zpracovaných ČSÚ, celkem 29 301 ha, z toho v zemědělském sektoru 23 205 ha a v sektoru domácností 6 096 ha.

Sklizeň brambor v ČR po dopočtu domácností v roce 2013

Ukazatel	Plochy za zemědělský sektor (ha)	Odhad ploch za domácnosti (ha)	Plochy celkem (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	ZS	D	ZS + D	ZS + D	ZS + D
brambory celkem	23 205	6 096	29 301	22,08	646 871
brambory rané	854	1 250	2 104	14,48	30 463
brambory ostatní	19 220	4 846	24 066	23,09	555 778
brambory sadbové	3 131		3 131	19,36	60 630

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zemědělský sektor = ZS, domácnosti = D

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor celkem v ČR po dopočtu domácností

Hospodářský rok	Produkční plochy			Průměrný výnos (t/ha)	Celková produkce (t)
	Zemědělský sektor	Domácnosti	Celkem		
	(ha)	(ha)	(ha)		
2004/05	35 971	6 167	42 138	23,57	993 203
2005/06	36 071	5 136	41 207	28,05	1 155 996
2006/07	30 026	8 523	38 549	21,70	836 614
2007/08	31 908	8 336	40 244	24,79	997 671
2008/09	29 788	8 028	37 816	25,00	945 234
2009/10	28 734	7 988	36 722	25,29	928 752
2010/11	27 079	7 971	35 050	23,45	821 862
2011/12	26 450	7 130	33 580	29,00	973 859
2012/13	23 652	6 417	30 069	26,77	804 980
2013/14	23 205	6 096	29 301	22,08	646 871
2014/15*	23 992	5 700	29 692	27,50	816 624

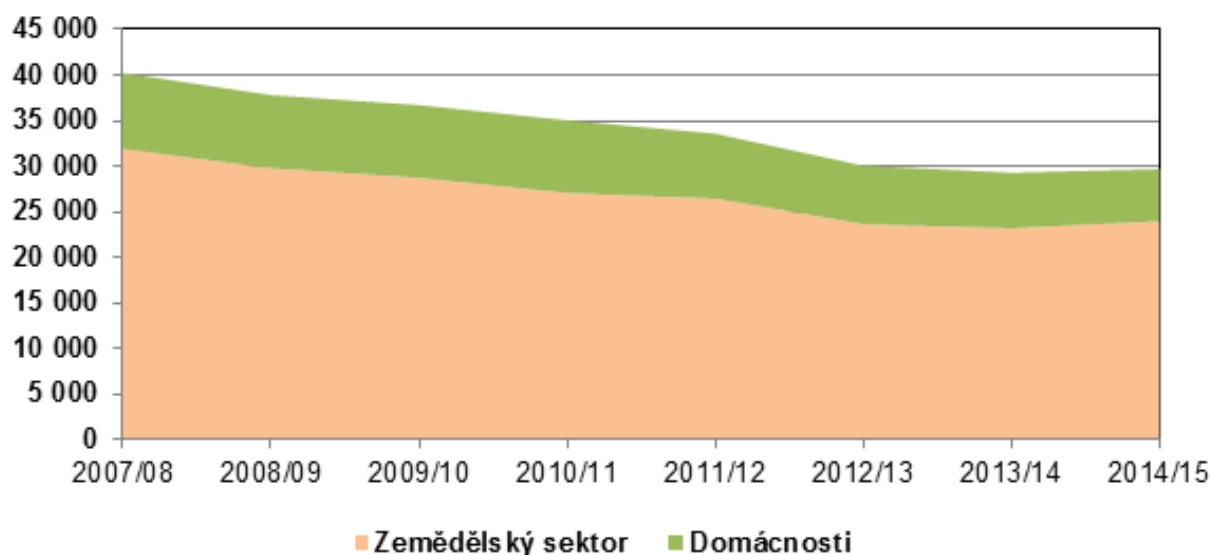
Pramen: ČSÚ

Poznámka: * předpoklad ČSÚ k 15. 9. 2014

Zahraniční obchod brambor celkem za hospodářské roky (KN 0701 1000 až 0701 9090)

Ukazatel	MJ	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Dovoz brambor celkem	t	122 686	92 193	102 301	130 328	178 897	102 378	102 209	202 090
Vývoz brambor celkem	t	47 868	37 025	44 780	50 495	52 158	40 257	51 230	34 038

Pramen: ČSÚ

Porovnání celkových ploch brambor pěstovaných v ČR v zemědělském sektoru a domácnostech

Pramen: ČSÚ

Porovnání produkčních ploch brambor ostatních¹⁾ podle krajů bez dopočtu domácností (ha)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Česká republika	24 416	25 931	23 778	23 205	22 124	21 332	19 121	19 220
Hl. m. Praha	5	19	14	14	12	10	7	6
Středočeský	5 541	5 553	5 614	5 288	5 226	5 089	4 543	4 456
Jihočeský	3 569	3 590	3 024	3 100	2 971	2 845	2 588	2 590
Plzeňský	913	1 058	866	936	706	784	792	760
Karlovarský	200	187	144	72	110	95	117	81
Ústecký	620	662	524	479	409	360	364	357
Liberecký	299	376	320	194	190	188	151	153
Královéhradecký	1 222	1 451	1 195	1 179	1 080	1 000	799	770
Pardubický	1 257	1 286	1 153	1 096	1 053	1 025	910	906
Vysočina	7 709	7 946	7 188	7 472	7 062	7 003	6 205	5 970
Jihomoravský	1 384	1 694	1 621	1 532	1 384	1 472	1 202	1 213
Olomoucký	590	756	809	595	647	445	389	397
Zlínský	366	407	363	319	318	271	251	243
Moravskoslezský	741	946	943	926	958	744	803	767

Pramen: ČSÚ – Definitivní údaje o sklizni zemědělských plodin - podle krajů bez dopočtu domácností

Poznámka: ¹⁾ Souhrn sklizňových ploch brambor konzumních ostatních a brambor pro výrobu škrobu.

Celková bilance nabídky a poptávky brambor v České republice¹⁾

Ukazatel	MJ	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Brambory rané								
Sklizňová plocha	tis. ha	3,53	3,40	3,29	2,98	3,04	2,58	2,10
Průměrný hektarový výnos	t/ha	16,58	16,36	17,34	16,54	17,32	16,78	14,48
Produkce	tis. t	58,54	55,62	57,08	50,11	52,60	43,25	30,46
Dovoz	tis. t	25,27	14,40	15,53	10,16	15,99	12,13	10,76
Vývoz	tis. t	6,48	4,60	3,30	3,62	3,43	1,82	1,56
Brambory ostatní								
Sklizňová plocha	tis. ha	28,04	25,94	25,18	24,31	23,90	24,22	24,07
Průměrný hektarový výnos	t/ha	24,97	25,54	25,64	23,19	28,81	28,28	23,09
Produkce	tis. t	700,10	662,71	645,50	563,65	688,40	685,13	555,78
Dovoz	tis. t	62,23	72,78	114,22	156,10	85,90	85,80	178,05
Vývoz	tis. t	21,06	28,43	35,91	41,37	32,30	44,19	22,67
z toho brambory pro výrobu škrobu								
Sklizňová plocha	tis. ha	4,52	4,22	4,38	4,15	3,10	3,70	3,40
Průměrný hektarový výnos	t/ha	31,82	30,57	30,15	30,00	47,81	32,90	26,70
Produkce	tis. t	149,62	136,18	136,58	125,69	148,44	111,76	89,98
Dovoz	tis. t	3,09	4,14	0,00	0,33	0,00	0,00	6,08
Vývoz	tis. t	2,71	1,62	0,02	0,00	0,12	0,69	6,38
Brambory sadbové								
Sklizňová plocha	tis. ha	4,16	4,26	3,88	3,61	3,54	3,27	3,10
Průměrný hektarový výnos	t/ha	21,52	21,31	23,12	22,81	23,83	23,43	19,36
Produkce	tis. t	89,50	90,73	89,60	82,42	84,42	76,60	60,63
Dovoz	tis. t	9,77	5,38	4,66	6,77	4,25	5,38	7,02
Vývoz	tis. t	4,50	6,00	5,59	5,76	5,69	2,89	2,94
Brambory celkem								
Sklizňová plocha celkem	tis. ha	40,24	37,82	36,72	35,05	33,58	30,07	29,30
Produkce brambor celkem	tis. t	997,67	945,23	928,75	821,86	973,86	804,98	646,87
Průměrný hektarový výnos	t/ha	24,79	25,00	25,29	23,45	29,00	26,77	22,08
Dovoz brambor ve výrobcích	tis. t	171,24	163,14	151,40	156,32	143,86	137,38	182,45
Dovoz brambor čerstvých	tis. t	100,36	96,70	134,41	173,36	102,38	102,09	202,06
Dovoz brambor v nativním škrobu	tis. t	2 8,0 8	41,55	32,07	5 0,81	23,06	34,25	27,94
Nabídka brambor celkem	tis. t	1 297,35	1 246,62	1 246,63	1 202,35	1 243,16	1 078,80	1 110,70

Ukazatel	MJ	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Užití brambor								
Lidská výživa	tis. t	750,40	744,68	705,00	707,81	725,00	670,00	670,00
Sadba na další rok	tis. t	110,00	105,00	101,00	99,00	90,00	90,00	90,00
Výroba škrobu	tis. t	149,62	136,18	136,58	125,69	148,44	111,76	89,98
Odpad a skladové ztráty	tis. t	179,83	152,84	141,42	119,33	150,51	71,09	138,11
Vývoz brambor ve výrobcích	tis. t	48,58	45,41	57,39	61,29	55,74	49,63	51,03
Vývoz brambor čerstvých	tis. t	38,28	44,05	48,11	53,73	40,26	51,23	34,03
Vývoz brambor v nativním škrobu	tis. t	20,64	18,46	57,13	35,5	33,21	34,99	37,55
Užití brambor celkem	tis. t	1 297,35	1 246,62	1 246,63	1 202,35	1 243,16	1 078,70	1 110,70

Pramen: ČSÚ, ČŠS, MZe, VÚB

Poznámka: ¹⁾ po dopočtu domácností

V souladu s metodikou EUROSTAT jsou zpětně od vstupu ČR do EU upravována některá statistická data dovozu a vývozu převážně bramborových výrobků a polotovarů a nativního bramborového škrobu. Všechny tyto drobné úpravy mají vliv na celkovou bilanci.

Průměrná spotřeba brambor v ČR na obyvatele a rok v kg

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Brambory konzumní	73,6	73,0	72,5	70,0	72,2	71,4	67,1	67,4	70,0	68,6	68,0

Pramen: ČSÚ

Seznam doporučených odrůd pro produkci konzumních brambor

V roce 2013 pokračoval VÚB na základě pověření ÚKZÚZ, za finanční podpory MZe ČR a v úzké součinnosti s ÚKZÚZ v organizaci zkoušení odrůd pro produkci konzumních brambor pro jejich zapsání do SDO. Zkoušky probíhaly na 9 zkušebních stanicích (Čáslav – Filipov, Domanínec, Horažďovice, Lednice na Moravě, Lípa, Přerov nad Labem, Valeč, Vysoká, Znojmo - Oblekovice). V roce 2013 bylo hodnoceno 13 přihlášených velmi raných odrůd z hlediska jejich využití pro produkci brambor raných v teplejších, úrodnějších oblastech při využití závlahy, resp. kombinace závlahy a netkané textilie. Zároveň bylo hodnoceno 38 odrůd pro užitkový směr brambory konzumní ostatní, 8 odrůd z hlediska jejich vhodnosti pro výrobu lupínků a 9 odrůd pro výrobu hranolků. Z výsledků přesných polních pokusů a následného hodnocení vyplynul následující seznam doporučených odrůd konzumních brambor pro rok 2014:

a) velmi rané odrůdy doporučené pro produkci brambor raných při kombinaci netkané textilie a závlahy:

Capri, Flavia, Liliana, Magda, Monika, Primarosa, Saline, Solist, Suzan, Valetta, Velox

b) velmi rané odrůdy doporučené pro produkci brambor raných při závlaze:

Capri, Flavia, Liliana, Magda, Monika, Primarosa, Saline, Solist, Suzan, Valetta, Velox

c) odrůdy doporučené pro produkci brambor konzumních ostatních

velmi rané: Flavia, Liliana, Marketa, Monika, Primarosa, Rosara, Saline, Susan, Valetta, Velox, Verona,
rané: Alice, Barbora, Bohemia, Dagmar, Dali, Jitka, Julinka, Ramos, Secura, Valy, Vendula,
polorané: Bella, Granola, Janet, Jolana, Linda, Rafaela, Red Anna, Satina, Victoria, Vlasta,
polopozdní až pozdní: Lydia, Mozart

d) odrůdy doporučené pro loupání za syrova

velmi rané: Flavia, Liliana, Marketa, Monika, Primarosa, Rosara, Saline, Susan, Valetta, Velox, Verona,
rané: Alice, Bohemia, Dagmar, Jitka, Julinka, Ramos, Vendula,
polorané: Red Anna, Victoria, Vlasta,
polopozdní až pozdní: Mozart

e) odrůdy doporučené pro dlouhodobé skladování

velmi rané: Liliana
rané: Alice, Dali, Ramos, Vendula
polorané: Bella, Granola, Jolana, Linda, Rafaela, Victoria,
polopozdní až pozdní: Lydia, Mozart

f) odrůdy doporučené pro mytí

velmi rané: Liliana, Valetta
rané: Dali, Julinka, Secura, Valy
polorané: Rafaela

g) odrůda doporučená pro výrobu lupínků

rané: Bernard,
polorané: Opal, Priamos, Verdi (u odrůd Opal a Verdi je kvalita lupínků udržitelná i při skladování ve 4°C),
polopozdní až pozdní: Ornella (kvalita lupínků je udržitelná i při skladování ve 4°C),

h) odrůdy doporučené pro výrobu hranolků

rané: Ramos,
polorané: Innovator, Priamos, Victoria,
polopozdní až pozdní: Asterix

BRAMBORY RANÉ

V roce 2013 meziročně poklesly podle údajů ČSÚ celkové plochy raných brambor na 2 104 ha, tj. o 474 ha. V zemědělském sektoru bylo sklizeno 854 ha a meziroční pokles činil 409 ha, tj. 32,4 %. I v sektoru domácností však nastal pokles pěstování raných brambor sklizených do 30. 6. Plochy poklesly na 1 250 ha a meziroční pokles činil 65 ha (4,9 %). V roce 2014 došlo k celkovému nárůstu ploch brambor raných na 2 682 ha, tj. nárůst o 578 ha. Z tohoto množství bylo osázeno v zemědělském sektoru 1 582 ha a dopočet domácností činil 1 100 ha.

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor raných v ČR po dopočtu domácností

Rok	Produkční plochy			Průměrný výnos	Celková produkce
	Zemědělský sektor	Domácnosti	Celkem		
	(ha)	(ha)	(ha)		(t)
2004	6 379	1 209	7 588	19,86	150 710
2005	2 266	1 007	3 273	18,80	61 534
2006	1 566	1 745	3 311	17,68	58 540
2007	1 819	1 707	3 526	16,58	58 454
2008	1 753	1 646	3 399	16,36	55 622
2009	1 654	1 638	3 292	17,34	57 075
2010	1 341	1 634	2 975	16,84	50 113
2011	1 575	1 462	3 037	17,32	52 603
2012	1 263	1 315	2 578	16,78	43 248
2013	854	1 250	2 104	14,48	30 463
2014*	1 582	1 100	2 682	19,32	51 834

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * předpoklad ČSÚ

Cenový vývoj produkce raných brambor

Meziroční pokles ploch a produkce raných brambor (o 474 ha, produkce o 12 784 t) se v roce 2013 projevil v nárůstu CZV, která v červnu činila 11,00 Kč/kg. V červnu roku 2014 činila 7,74 Kč/kg.

Průměrná CZV raných brambor v červnu v letech 2005 – 2014 (Kč/kg)

Rok	Červen
2005 ¹⁾	6,45
2006	10,67
2007	9,50
2008 ¹⁾	8,22
2009	6,50
2010	7,12
2011	6,87
2012	6,38
2013	11,00
2014	7,74

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Cena převzata od TIS SZIF

Na základě doporučení EK je ve většině zemí EU tolerováno obchodování s bramborami označenými „rané“ do konce července. CZV těchto brambor dosáhla v červenci 2014 v ČR 5,89 Kč/kg.

Průměrná měsíční SC raných brambor v letech 2005 – 2014 (Kč/kg)

Rok	Červen	Červenec
2005	12,52	7,84
2006	18,35	12,75
2007	18,45	14,56
2008	10,77	7,69
2009	14,88	11,15
2010	19,33	14,53
2011	16,12	12,94
2012	17,00	12,13
2013	26,23	20,25
2014	15,15	13,80

Pramen: ČSÚ

Vývoj průměrné SC raných brambor je převážně ovlivňován stavem zásob brambor konzumních ostatních z minulé sklizně, vývojem jejich ceny, výší nabídky a dovozních hodnot nových a raných brambor, ale vývojem počasí v ČR a termínem zahájení sklizně. V roce 2013 dosáhla SC raných brambor v průměru měsíce června 26,23 Kč/kg, v červenci pak klesla na 20,25 Kč/kg. V roce 2014 však poklesla v měsíci červnu na 15,15 Kč/kg a v červenci klesla na 13,80 Kč/kg.

Zahraniční obchod nových a raných brambor

Po vstupu ČR do EU jsou údaje statistiky zahraničního obchodu ČSÚ tříděny pouze osmimístným kódem položky celního sazebníku a časový interval sledování je jeden měsíc.

Dovoz nových a raných brambor (KN 07019050) do ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Ukazatel/Rok	MJ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Brambory nové a rané celkem	t	14 404	15 531	10 156	15 994	12 129	10 787	10 793
Deklarovaná dovozní hodnota	tis. Kč	123 325	134 462	102 978	137 471	91 494	131 850	81 168

Pramen: ČSÚ

Vývoz nových a raných brambor (KN 07019050) z ČR od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně

Ukazatel/Rok	MJ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Brambory nové a rané celkem	t	4 594	3 303	3 618	3 427	1 823	1 540	1 797
Deklarovaná vývozní hodnota	tis. Kč	32 798	31 003	36 415	41 069	20 580	24 415	19 001

Pramen: ČSÚ

**Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami novými a ranými v roce 2014
od 1. 1. do 30. 6. roku sklizně**

Dovoz		Vývoz	
Země	Množství (t)	Země	Množství (t)
Španělsko	6 814,6	Slovensko	1 708,9
Itálie	1 590,3	Polsko	88,1
Řecko	589,1		
Egypt	413,2		

Pramen: ČSÚ

BRAMBORY KONZUMNÍ OSTATNÍ

Po vstupu ČR do EU byly podle nomenklatury platné ve všech zemích EU brambory konzumní sklizené od 1. července zařazeny do kategorie „Brambory konzumní ostatní“ KN 07019090.

V ČR jsou však podle údajů ČSÚ jejich součástí „Brambory pro výrobu škrobu“ KN 07019010.

Vývoj produkčních ploch, hektarových výnosů a produkce brambor ostatních v ČR

Hospodářský rok	Produkční plochy			Průměrný výnos	Celková produkce
	Zemědělský sektor	Domácnosti	Celkem		
	(ha)	(ha)	(ha)	(t/ha)	(t)
2006/07	19 559	6 778	26 337	22,34	588 495
2007/08	21 410	6 629	28 039	24,97	700 095
2008/09	19 562	6 382	25 944	25,54	662 705
2009/10	18 827	6 350	25 177	25,64	645 501
2010/11	17 974	6 337	24 311	23,18	563 646
2011/12	18 228	5 668	23 896	28,81	688 397
2012/13	19 121	5 102	24 223	28,28	685 129
2013/14	19 220	4 846	24 066	23,09	555 778

Pramen: Propočet na základě údajů ČSÚ a ČŠS

Zahraniční obchod brambor konzumních ostatních

Dovoz brambor konzumních ostatních do ČR a deklarovaná dovozní hodnota

Ukazatel	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Brambory konz. ostatní (t)	86 492	62 228	72 783	114 022	156 103	85 902	85 977	178 050
Dovozní hodnota (tis. Kč)	628 468	251 210	322 549	450 444	1 052 304	307 855	521 229	1 007 629
Dovozní hodnota (Kč/kg)	7,27	4,04	4,43	3,95	6,74	3,58	6,06	5,66

Pramen: ČSÚ

Dovoz brambor konzumních ostatních (t) po měsících a deklarovaná hodnota (Kč/kg)

Ukazatel	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
2004/05 Kč/kg	575,2 6,48	162,2 1,71	1 879,0 1,81	3 281,0 1,80	5 463,0 1,68	12 071,0 1,58	5 879,0 1,70	9 095,0 1,40	7 899,0 1,86	8 985,0 1,66	5 703,0 2,08	3 247,0 1,74
2005/06 Kč/kg	809,0 4,25	479,4 3,42	672,7 1,97	596,8 1,82	494,7 3,21	1 037,4 1,82	1 644,1 2,40	6 455,9 2,94	10 635,0 3,78	10 102,0 4,35	8 357,0 4,10	4 085,1 4,93
2006/07 Kč/kg	990,1 4,18	2 597,4 4,86	3 300,2 5,83	7 927,4 5,06	11 257,0 6,32	7 843,0 6,80	8 160,0 7,52	8 479,7 7,48	11 633,5 8,18	10 691,0 8,30	9 047,0 8,50	4 560,0 9,27
2007/08 Kč/kg	2 115,3 6,48	1 526,9 3,60	3 118,2 3,30	5 482,8 3,11	5 404,6 3,89	8 062,6 3,11	4 951,6 3,56	3 905,3 6,38	6 550,1 4,03	7 800,5 3,92	8 050,8 4,26	5 259,2 4,69
2008/09 Kč/kg	1 304,8 5,37	789,7 4,77	1 701,0 3,37	3 180,2 3,31	3 744,9 3,67	7 476,5 4,25	4 096,4 4,12	6 614,9 4,44	11 020,1 4,44	11 072,3 4,65	12 362,1 4,58	9 418,5 4,93
2009/10 Kč/kg	3 777,5 5,27	1 510,9 5,67	1 782,8 4,05	4 445,7 3,09	5 602,0 2,91	10 487,7 3,63	8 193,6 3,61	14 203,6 3,34	18 672,3 3,68	14 813,9 4,07	17 966,2 4,32	11 927,9 5,17
2010/11 Kč/kg	1 795,0 7,88	3 632,8 6,10	10 529,3 5,92	11 105,2 5,32	12 344,3 5,48	13 127,1 6,46	14 361,2 6,97	17 280,7 7,22	20 218,1 7,02	21 738,2 7,33	19 376,2 7,07	8 566,2 8,52
2011/12 Kč/kg	3 334,3 6,46	1 764,1 5,81	4 454,5 2,93	2 670,8 2,56	7 136,0 2,60	8 134,1 3,92	6 761,6 2,61	7 859,1 4,10	9 680,7 3,14	10 716,4 3,10	12 055,4 3,33	10 306 3,75
2012/13 Kč/kg	2 765,5 4,98	1 867,6 3,70	4 376,9 3,58	2 704,6 4,00	3 470,9 4,87	6 143,9 5,22	4 950,9 5,64	10 197,9 5,02	12 886,7 5,36	14 524,6 6,40	13 934,2 7,78	7 976,1 10,40
2013/14 Kč/kg	2 543,4 9,07	3 893,7 6,38	8 512,2 6,50	21 377,8 5,70	16 708,3 5,99	17 083,8 6,95	14 009,7 6,34	15 542,1 5,78	17 970,2 5,55	24 558,8 5,15	20 019,1 4,82	15 830,5 3,94

Pramen: ČSÚ

Podle měsíčních přehledů o dovozech se brambor konzumních ostatních v desetiletém průměru dováželo nejvíce v měsících březnu, dubnu a květnu. Od července 2013 do června 2014 činil měsíční průměr dovozu 14 837,5 t. V první polovině hospodářského roku 2013/14 (červenec – prosinec 2013) činil průměrný měsíční dovoz 11 686,5 t a průměrná deklarovaná dovozní hodnota 6,76 Kč/kg. Ve druhé polovině hospodářského roku (leden až červen 2014) měsíční průměr dovozu dosáhl 17 988,4 t a průměrná deklarovaná hodnota činila 5,26 Kč/kg.

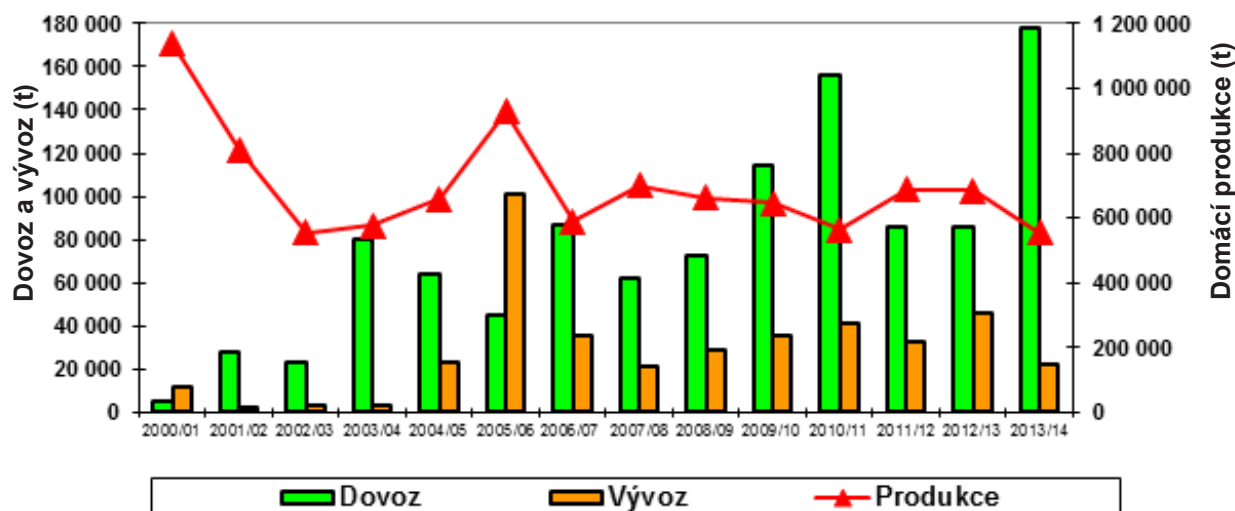
Po vstupu do EU je nejvíce brambor konzumních ostatních průměrně vyváženo v měsících září, říjnu, listopadu a prosinci.

Vývoz brambor konzumních ostatních z ČR a deklarovaná vývozní hodnota

Hospodářský rok	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Brambory konz. ostatní (t)	35 443	21 059	28 428	35 905	41 369	32 304	44 194	22 670
Vývozní hodnota (tis. Kč)	125 784	114 156	130 439	217 771	337 713	192 726	277 882	217 353
Vývozní hodnota (Kč/kg)	3,55	5,42	4,59	6,07	8,16	5,97	6,29	9,59

Pramen: ČSÚ

Vývoj domácí produkce, dovozu a vývozu brambor konzumních ostatních od roku 2000/01 do roku 2013/14

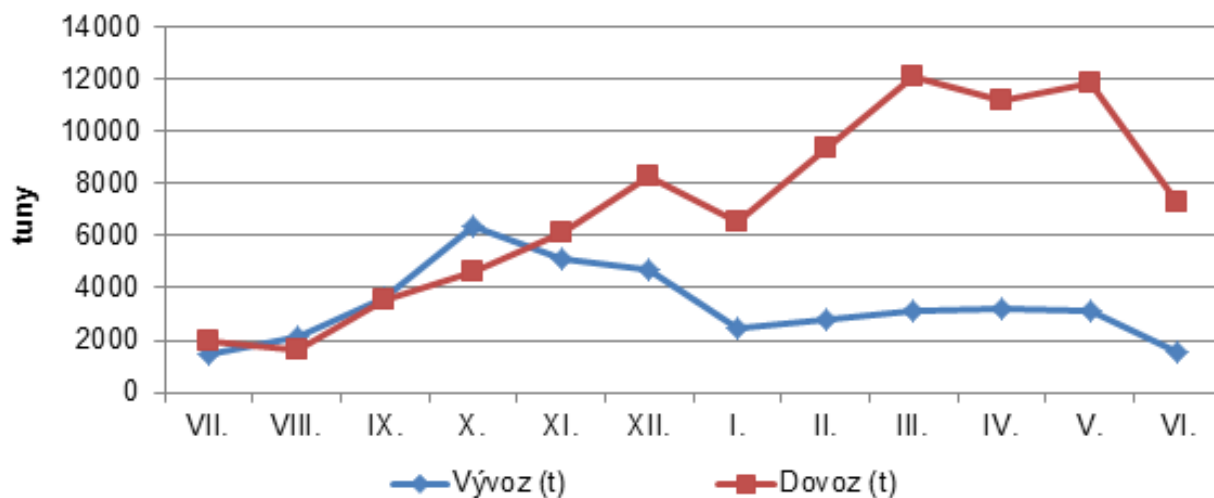
Pramen: ČSÚ

Vývoz brambor konzumních ostatních (t) po měsících a deklarovaná hodnota (Kč/kg)

Ukazatel	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.
2004/05 Kč/kg	1 402,0 5,09	395,0 4,06	1 564,0 3,11	3 523,0 2,54	3 062,0 5,01	2 714,0 4,67	2 364,0 4,43	2 015,0 4,12	1 848,0 3,67	1 851,0 3,23	1 941,0 3,48	309,0 3,33
2005/06 Kč/kg	1 934,0 3,06	2 477,0 2,12	9 377,0 1,44	12 038,0 2,70	20 754,0 2,16	17 150,0 1,32	4 672,0 3,36	5 161,0 3,99	6 419,0 3,72	6 681,0 3,43	10 226,0 2,20	3 345,0 1,91
2006/07 Kč/kg	1 803,7 3,91	1 925,3 4,97	2 448,0 2,17	11 612,0 0,90	5 671,0 2,19	4 833,0 1,95	885,6 9,95	1 742,3 9,61	1 108,6 10,02	1 490,0 10,46	1 399,7 10,47	524,4 8,96
2007/08 Kč/kg	464,2 6,44	2 250,7 4,38	2 295,2 6,21	2 771,0 5,09	1 772,3 6,06	1 262,8 6,19	1 643,0 6,09	1 403,4 4,93	2 236,5 4,42	2 562,6 5,26	1 733,2 5,97	663,4 5,65
2008/09 Kč/kg	927,0 5,84	2 106,9 5,16	4 084,4 1,91	4 698,6 2,95	999,0 5,20	4 416,0 3,61	2 216,0 4,60	2 553,3 5,56	2 254,9 6,95	1 911,2 6,91	1 554,5 8,32	701,2 8,65
2009/10 Kč/kg	1 032,3 6,39	1 181,4 4,92	1 660,9 5,26	2 344,2 4,24	4 700,9 3,40	2 745,4 5,46	2 568,0 6,28	3 055,5 6,38	3 888,7 6,82	2 947,1 6,80	3 807,7 6,37	2 188,4 7,61
2010/11 Kč/kg	1 911,6 8,11	3 408,9 5,30	3 315,3 7,50	7 365,6 7,95	2 111,7 7,55	2 861,4 7,76	2 921,4 9,85	3 112,6 12,99	3 535,5 10,03	4 038,3 9,89	3 065,9 10,72	2 071,7 10,11
2011/12 Kč/kg	1 751,8 7,56	2 350,9 6,09	2 350,9 5,15	2 434,4 4,37	4 100,7 4,55	2 436,3 5,21	1 846,4 5,18	2 196,8 5,39	3 050,2 5,87	3 425,6 6,38	2 777,3 5,53	2 672,9 5,94
2012/13 Kč/kg	1 563,2 7,40	2 669,7 5,32	5 344,4 4,38	10 557,4 4,19	3 224,4 5,50	4 106,0 6,74	2 761,4 6,72	3 558,5 6,88	3 440,5 8,05	3 589,4 7,55	1 887,3 10,00	1 582,0 14,49
2013/14 Kč/kg	1 396,4 10,26	995,9 10,82	1 765,2 7,46	1 321,5 8,98	1 549,4 10,20	1 773,0 10,11	1 544,0 9,79	1 453,2 10,72	2 374,0 9,54	3 384,6 9,19	2 867,6 9,73	2 244,9 9,41

Pramen: ČSÚ

Porovnání dovozu a vývozu brambor konzumních ostatních v průměru hospodářských let 2001/02 až 2013/14

Pramen: ČSÚ

Nejvýznamnější země zahraničního obchodu s bramborami konzumními ostatními v letech 2012/13 až 2013/14

Hospodářský rok	Dovoz			Vývoz		
	Země	Množství (t)	Dovozní hodnota (Kč/kg)	Země	Množství (t)	Vývozní hodnota (Kč/kg)
2012/13	Německo	57 330,1	4,95	Slovensko	21 091,5	8,16
	Francie	9 682,8	11,60	Rumunsko	9 895,9	3,73
	Nizozemsko	6 724,0	7,04	Německo	3 683,7	5,69
	Slovensko	4 444,7	4,32	Rakousko	2 096,9	2,45
2013/14	Německo	67 862,0	5,00	Slovensko	18 834,8	10,02
	Francie	61 274,8	6,23	Německo	1 385,6	7,66
	Nizozemsko	22 858,8	5,66	Rakousko	812,2	6,10
	Velká Británie	8 577,6	5,60	Maďarsko	798,8	8,31

Pramen: ČSÚ

Cenový vývoj produkce brambor konzumních ostatních

Průměrná roční CZV brambor konzumních ostatních za kalendářní rok je ovlivněna údaji ze dvou většinou velmi rozdílných sklizní. Průměrná CZV v roce 2013 činila 5,78 Kč/kg a za první polovinu roku 2014 dosahovala 6,89 Kč/kg.

Průměrné roční CZV brambor konzumních ostatních (Kč/kg)

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ¹⁾
Kč/kg	2,46	4,06	6,44	3,53	3,30	4,24	5,18	2,83	5,78	6,89

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Rok 2014 leden až červen

Průměrné měsíční CZV brambor konzumních ostatních (Kč/kg)

Ukazatel	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Září	2,62	5,59	4,71	3,89	3,66	5,88	3,18	3,22	6,90
Říjen	2,59	6,01	4,60	3,69	3,32	5,71	3,04	3,19	6,89
Listopad	2,29	6,20	4,26	3,30	3,10	5,91	2,81	3,53	7,31
Prosinec	2,26	7,11	4,33	3,10	2,62	5,86	2,52	3,86	6,83
Leden	2,41	7,40	4,01	3,20	2,94	5,96	2,55	3,98	7,17
Únor	2,79	7,41	3,90	3,22	2,86	6,40	2,41	4,35	6,84
Březen	3,40	7,66	3,65	3,35	3,07	6,66	2,44	4,60	6,99
Duben	3,99	7,64	3,62	3,55	3,27	6,91	2,43	4,38	6,55
Květen	4,17	7,44	3,16	3,29	3,45	6,75	2,48	4,83	6,61
Červen	3,97	6,64	3,08	3,59	3,43	6,34	2,16	4,47	6,69
Průměr¹⁾	3,05	6,53	4,18	3,42	3,18	6,24	2,60	4,04	6,89

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ aritmetický průměr za hospodářský rok**Průměrné měsíční SC brambor konzumních ostatních (Kč/kg)**

Ukazatel	2005/06	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Červenec	6,40	12,75	14,56	12,53	11,15	14,53	12,97	12,13	20,25
Srpen	6,38	11,36	11,38	10,33	9,03	13,83	10,12	8,71	17,14
Září	6,33	12,50	10,00	9,42	8,88	14,08	9,54	9,61	15,42
Říjen	6,46	12,89	9,64	9,02	8,92	13,55	8,47	9,02	16,18
Listopad	6,43	13,92	9,47	9,01	8,85	13,86	8,81	10,07	16,57
Prosinec	6,80	15,60	9,73	9,29	9,15	15,58	9,18	10,67	17,67
Leden	7,21	16,08	10,19	9,17	9,90	15,67	8,92	12,53	17,60
Únor	8,28	16,81	10,36	9,59	10,51	17,24	10,04	13,92	17,64
Březen	9,95	17,19	10,21	10,65	11,00	17,90	10,60	15,47	17,57
Duben	11,67	17,34	10,71	11,09	12,44	18,71	10,37	15,63	16,81
Květen	12,37	17,68	10,98	11,60	12,26	18,63	10,75	17,03	17,05
Červen	18,35	18,45	16,57	14,88	19,33	16,12	17,00	26,23	15,11
Průměr¹⁾	8,88	15,21	11,15	10,55	10,95	15,81	10,56	13,41	17,08

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ aritmetický průměr za hospodářský rok

BRAMBORY SADBOVÉ

Porosty sadby brambor v roce 2013

V roce 2013 došlo k mírnému snížení přihlášených množitelských ploch, počet odrůd pěstovaných v ČR byl obdobný. Objem dovozu na základě ohlášení dovozu podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin, činil 6 902 t sadbových brambor v 1 024 partiích, především z Německa a Nizozemí. Do uznávacího řízení bylo přihlášeno 197 odrůd. Na ploše větší než 100 ha se množilo 7 odrůd.

Porosty sadby brambor v roce 2014

V roce 2014 došlo ke zvýšení přihlášených množitelských ploch o necelých 200 ha, počet odrůd pěstovaných v ČR byl také vyšší. Objem dovozu na základě ohlášení podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin, činil 7 748 t sadbových brambor v 1 146 partiích, především z Německa a Nizozemí.

Do uznávacího řízení bylo přihlášeno 217 odrůd. Na ploše větší než 100 ha se množilo 7 odrůd.

Výsadba proběhla převážně v měsíci dubnu za srážkově průměrného počasí. Většina množitelských ploch byla vysázena do poloviny května. Vyšší teploty v průběhu dubna a května zapříčinily rychlý nárůst sadby a dřívější termín prvních přehlídek. Stálé vlhké počasí způsobilo u některých odrůd zmlazování a znovu nasazování hlíz, u některých abionózy v podobě různých patvarů a dutostí, u jiných přerůstání a řetízování těch stávajících.

Ukončení vegetace neprobíhalo za optimálních podmínek. Sklizeň sadby probíhala opožděně a za mokra. U naskladněných brambor dochází ve vyšší míře k hnilobám hlíz.

Výsledky uznávacího řízení sadby brambor (ha) v letech 2006 až 2014

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přihlášená plocha	3 744	3 909	4 031	3 703	3 435	3 470	3 249	3 173	3 351
Plocha k odběru na posklizňové zkoušky	3 633	3 835	3 935	3 650	3 334	3 406	3 199	3 071	3 320
Uznaná plocha	2 671	2 652	3 253	3 465	2 652	3 223	2 501	2 864	2 806

Pramen: ÚKZÚZ

Výsledky uznávacího řízení sadby brambor v roce 2013

Kategorie a stupeň	Celkem zkoušeno		Uznáno		Sestupněno		Neuznáno	
	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha
RMP – SE1	0	0	0	0	0	0	0	0
			0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
RMP - SE2	50	56,3	40,0	47,6	9,0	7,7	1,0	1,0
			80,0 %	84,5 %	18,0 %	13,7 %	2,0 %	1,8 %
Z - E1	20	10,2	1,06	8,8	4,0	1,4	0,0	0,0
			80,0 %	86,3 %	20,0 %	13,7 %	0,0 %	0,0 %
Z - E2	32	38,7	28,0	32,8	4,0	5,8	0,0	0,0
			87,5 %	84,9 %	12,5 %	15,1 %	0,0 %	0,0 %
Z - E3	214	205,4	199,0	191,3	14,0	13,7	1,0	0,3
			9,03 %	93,2 %	6,5 %	6,7 %	0,5 %	0,2 %
C - A	1 012	1 197,4	970,0	1 157,0	1,0	1,5	41,0	38,9
			95,8 %	96,6 %	0,1 %	0,1 %	4,1 %	3,2 %
C - B	786	1 563,1	718,0	1 438,6	0,0	0,0	68,0	124,4
			91,3 %	92,0 %	0,0 %	0,0 %	8,7 %	8,0 %
CELKEM	2 114	3 071,1	1 971,0	2 876,3	32,0	30,2	111,0	164,7
			93,2 %	93,7 %	1,5 %	1,0 %	5,3 %	5,4 %

Pramen: ÚKZÚZ

Výsledky uznávacího řízení sadby brambor v roce 2014¹⁾

Kategorie a stupeň	Celkem zkoušeno		Dosud hodnoceno		Uznáno		Sestupněno		Neuznáno	
	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha	porostů	ha
RMP - SE1	11	8,7	11	8,7	7	6,4	4	2,3	0	0
			100 %	100 %	63,6 %	73,6 %	36,4 %	26,4 %	0 %	0 %
RMP - SE2	43	51,3	43	51,3	41	48,7	2	2,6	0	0
			100 %	100 %	95,3 %	94,9 %	4,7 %	5,1 %	0 %	0 %
Z - E1	14	10,1	13	9,5	10	8,6	3	0,9	0	0
			92,9 %	94 %	76,9 %	91 %	23,1 %	9 %	0 %	0 %
Z - E2	45	48,3	45	48,3	43	40,3	2	8	0	0
			100 %	100 %	95,6 %	83,4 %	4,4 %	16,6 %	0 %	0 %
Z - E3	219	179,0	202	168,3	186	158,3	11	7,3	5	2,7
			92,2 %	94 %	92,1 %	94,1 %	5,4 %	4,3 %	2,5 %	1,6 %
C - A	1 022	1 227,7	929	1 153,5	890	1 108,3	1	3	38	42,2
			90,9 %	94 %	95,8 %	96,1 %	0,1 %	0,3 %	4,1 %	3,7 %
C - B	915	1 790,2	831	1 649,7	736	1 435,3	0	0	95	214,4
			90,8 %	92,2 %	88,6 %	87 %	0 %	0 %	11,4 %	13 %
CELKEM	2 269	3 315,2	2 074	3 089,3	1 913	2 806	23	24	138	259,3
			91,4 %	93,2 %	92,2 %	90,8 %	1,1 %	0,8 %	6,7 %	8,4 %

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: ¹⁾ stav k 30. 11. 2014

Počet odrůd na množitelských plochách v letech 2005 až 2014

Rok	Množitelská plocha			
	nad 100 ha	50 - 100 ha	10 - 50 ha	do 10 ha
	Počet odrůd			
2005	10	6	44	118
2006	9	8	43	119
2007	10	8	48	133
2008	8	12	50	129
2009	8	11	49	141
2010	6	10	48	117
2011	5	11	54	113
2012	7	6	59	124
2013	7	6	57	127
2014	7	7	58	145

Pramen: ÚKZÚZ

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2010:

Adéla, Dali, Impala, Marabel, Ornella, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2011:

Adéla, Dali, Impala, Marabel, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2012:

Adéla, Marabel, Impala, Dali, Princess, Lady Claire, Ornella.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2013:

Adéla, Dali, Eurostarch, Impala, Marabel, Ornella, Princess.

Odrůdy s větší množitelskou plochou než 100 ha v roce 2014:

Adéla, Marabel, Impala, Dali, Ornella, Eurostarch, Princess.

Přehled dovezené sadby brambor (t)

Rok	Generace						Počet odrůd		
	SE I	SE 2	E			C I	C 2	Celkem	
2005	38,50	155,75	2 126,57			562,90	667,50	3 551,22	123
2006	39,00	134,13	1 855,25			1 121,20	471,88	3 621,46	137
2007	1,10	288,86	2 681,38			2 788,75	1 635,63	7 395,72	152
2008	0,00	311,85	2 355,77			2 004,65	1 726,01	6 398,28	143
2009	0,00	251,77	1 991,98			1 820,32	231,40	4 295,46	147
	SE I	SE 2	E I	E 2	E 3	A	B	Celkem	Počet odrůd
2010	0,00	0	14,15	106,40	1743,25	1305,14	1680,42	4849,36	131
2011	0,00	48	44,78	273,35	2098,20	3413,67	244,09	6122,08	140
2012	25,00	4	32,80	132,58	1602,19	2274,42	24,20	4095,19	151
2013	0,00	0	24,78	303,87	1801,67	4530,50	241,26	6902,07	170
2014	0,90	0	51,00	327,20	1832,60	5497,50	39,00	7748,11	190

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: * Dovoz sadbových brambor dovezených na základě ohlášení dovozu podle zákona č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu sadby pěstovaných rostlin a o změně některých zákonů v platném znění

Rozhodující množství sadby brambor se do ČR dováží z Německa a Nizozemska, v menším množství také z Rakouska, Francie, Slovenska, Polska, Dánska a Velké Británie.

VÝROBKY A POLOTOVARY Z BRAMBOR

V hospodářském roce 2013/14 bylo ve výrobcích a polotovarech dovezeno po konverzním přepočtu 182,4 tis. t brambor a 27,7 tis. t v bramborovém škrobu. Vyvezeno bylo v tomto roce 51,2 tis. t přepočtených syrových brambor ve výrobcích a polotovarech a 37,5 tis. t v bramborovém škrobu.

Dovoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrobek			Hospodářský rok					
Položka KN	Název výrobku ¹⁾	Koef. přepočtu	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Dovoz brambor po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů (t)								
07101000	Brambory i vařené zmrazené	1,9	5 343,2	3 276,4	1 935,3	2 974,1	3 218,2	3 232,8
07129005	Brambory, i sekané na kousky, plátky, rozdrčené	6,5	486,9	555,3	356,3	213,6	1 647,6	1 562,0
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	215,6	264,2	379,7	415,1	346,5	374,3
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	14 263,3	16 499,0	27 466,7	22 704,9	25 311,7	31 356,4
20041010	Brambory vařené neupravené, zmrazené	1,9	13 713,3	17 341,1	15 646,7	19 273,1	23 871,3	22 975,7
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	3502,6	1 994,0	1 643,0	2 305,2	623,7	129,3
20041099	Brambory konzervované ne v octě, zmrazené	3,3	100 672,3	84 066,4	83 293,7	76 533,0	63 138,3	104 772,0
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček	6,5	8 428,6	7 805,9	7 877,4	6 369,6	6 092,3	3 925,9
20052020	Brambory tence krájené, smažené, pečené	4,2	15 868,8	13 953,8	12 068,9	7 467,8	6 787,5	5 690,2
20052080	Bramborové výrobky – ostatní	3,0	8 134,5	5 697,3	5 989,2	5 602,5	6 341,2	8 435,9
Dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			170 629,0	151 404,0	156 325,0	143 859,0	137 378,0	182 454,6
Dovoz syrových brambor i pro výrobu škrobu po konverzním přepočtu (t)								
11081300	Škrob bramborový	4,7	41 785,1	32 067,9	50 808,3	23 063,9	34 253,3	27 696,4
Celkový dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			211 927,3	182 965,9	207 133,3	166 929,9	171 631,3	210 151,0

Pramen: ČSÚ

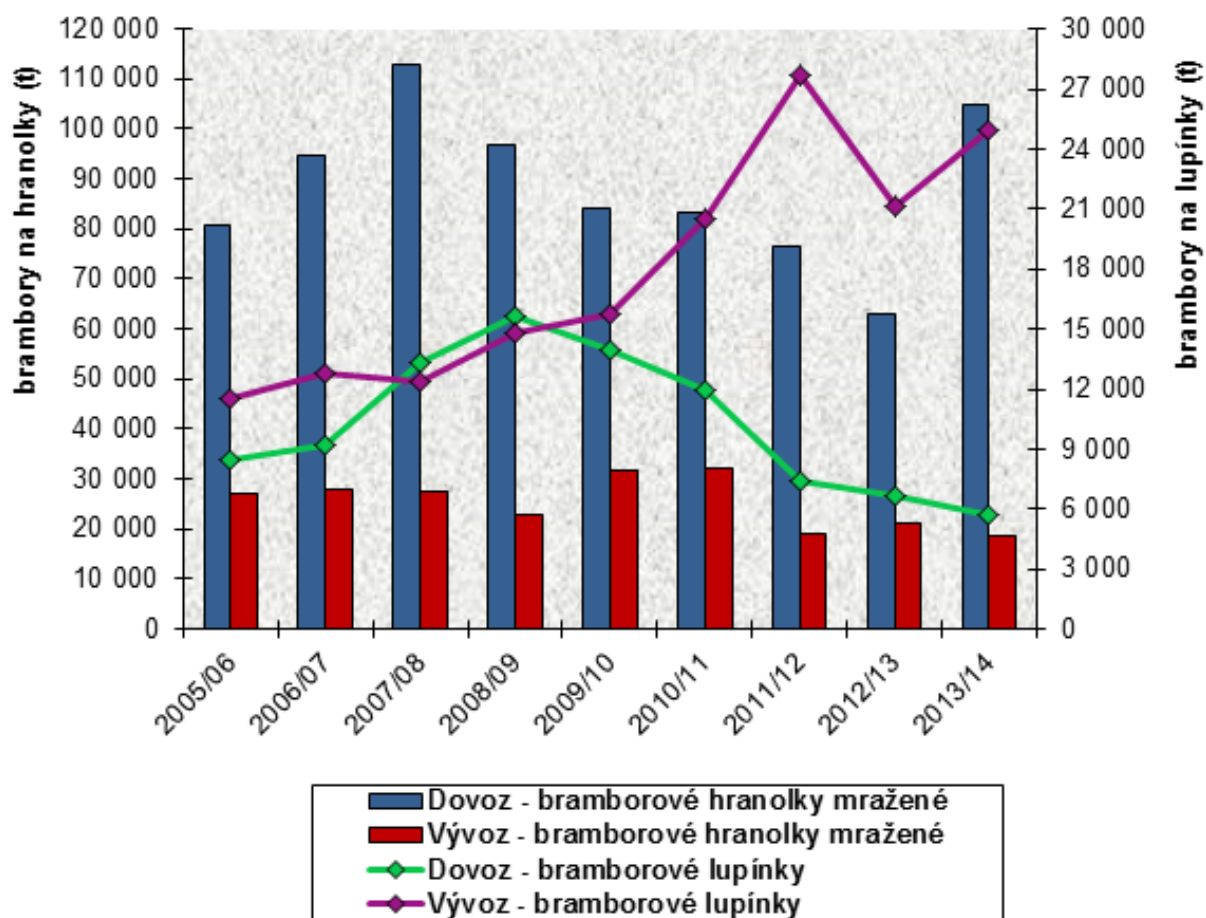
Poznámka: ¹⁾ Zkrácený název výrobku

Vývoz výrobků a polotovarů z brambor přepočtený na syrové brambory

Výrobek			Hospodářský rok					
Položka KN	Název výrobku ¹⁾	Koef. přepočtu	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Vývoz brambor po konverzním přepočtu výrobků a polotovarů (t)								
07101000	Brambory i vařené zmrazené	1,9	1 442,6	827,9	202,4	178,7	390,5	641,0
07129005	Brambory, i sekané na kousky, plátky, rozdrčené	6,5	2 650,5	2 783,8	1 694,0	2 789,5	2 051,9	468,7
11051000	Mouka, krupice a prášek z brambor	6,5	1 454,9	925,6	8,9	3,8	3,4	165,5
11052000	Mouka, granule a pelety z brambor	6,5	1 773,4	1 983,0	1 960,7	1 675,2	1 302,1	2 262,5
20041010	Brambory vařené neupravené, zmrazené	1,9	185,0	250,8	644,0	294,9	166,1	128,2
20041091	Brambory ve formě mouky, krupice	6,5	0,0	2,0	2,8	0,1	0,1	0,6
20041099	Brambory konzervované ne v octě, zmrazené	3,3	22 917,5	31 644,5	32 165,8	19 148,3	21 244,1	18 605,4
20052010	Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček	6,5	1 390,5	1 410,8	1 695,6	1 736,3	1 360,6	1 552,1
20052020	Brambory tenče krájené, smažené, pečené	4,2	15 020,6	15 803,1	20 531,0	27 709,9	21 157,7	24 949,0
20052080	Bramborové výrobky – ostatní	3,0	2 298,6	1 774,5	23 806,4	2 202,8	1 962,0	2 465,5
Dovoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			49 134,0	57 388,0	61 287,0	55 739,0	49 634,0	51 238,5
Vývoz syrových brambor i pro výrobu škrobu po konverzním přepočtu (t)								
11081300	Škrob bramborový	4,7	18 571,9	57 130,9	35 502,1	33 205,1	34 990,4	37 549,1
Celkový vývoz syrových brambor po konverzním přepočtu (t)			67 705,9	114 519	97 789,1	88 937,1	84 621,4	88 787,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ Zkrácený název výrobku

Dovoz a vývoz brambor potřebných k výrobě bramborových hranolků a bramborových lupínků

Pramen: ČSÚ

Poznámka: přepočten podle metodiky "Konverzní přepočty"

Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s ČR v letech 2012/13 až 2013/14 (položka KN 20041099 – bramborové hranolky)

Dovoz			Vývoz		
Země	Množství (t)	Celková dovozní hodnota (tis. Kč)	Země	Množství (t)	Celková vývozní hodnota (tis. Kč)
2012/13					
Polsko	10 772,0	192 286	Maďarsko	2 722,1	39 515
Nizozemsko	5 856,2	138 819	Slovensko	1 822,6	30 718
Belgie	2 601,1	40 094	Polsko	1 524,0	24 692
Německo	1 204,1	29 028	Rumunsko	482,3	8 358
2013/14					
Polsko	12 355,9	247 008	Maďarsko	2 545,9	38 908
Nizozemsko	14 223,5	112 948	Slovensko	1 517,7	27 376
Belgie	3 407,6	53 818	Rumunsko	644,3	11 750
Německo	1 211,0	32 105	Polsko	426,4	6 890

Pramen: ČSÚ

**Země nejvyššího objemu zahraničního obchodu s ČR v letech 2012/13 až 2013/14
(položka KN 20052020 – bramborové lupínky)**

Dovoz			Vývoz		
Země	Množství (t)	Celková dovozní hodnota (tis. Kč)	Země	Množství (t)	Celková vývozní hodnota (tis. Kč)
2012/13					
Německo	630,0	16 760	Slovensko	2 972,2	195 943
Polsko	651,5	55 442	Maďarsko	1 829,5	129 303
Itálie	207,4	11 851	Bulharsko	90,4	6 117
Velká Británie	23,5	3 842	Rumunsko	73,4	4 921
2013/14					
Polsko	791,4	74 528	Maďarsko	2 493,0	196 078
Německo	395,5	16 991	Slovensko	1 978,1	152 162
Belgie	61,1	4 687	Polsko	1 123,3	66 335
Itálie	40,3	2 209	Rumunsko	120,2	8 641

Pramen: ČSÚ

Průměrné roční spotřebitelské ceny bramborových výrobků a polotovarů v Kč

Ukazatel	MJ	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014 ¹⁾
Hranolky bramborové mražené	l kg	25,49	30,10	31,59	30,56	29,53	30,12	32,83	35,20	36,10
Bramborové knedlíky v prášku	l kg	45,36	46,53	53,14	49,37	48,93	52,20	53,77	54,87	53,60
Bramborové lupínky	200 g	-	-	-	-	-	-	43,64	44,40	43,47

Pramen: ČSÚ

Poznámka ¹⁾ 2014 od ledna do června, - údaj není k dispozici

ŠKROB BRAMBOROVÝ A BRAMBORY URČENÉ K VÝROBĚ BRAMBOROVÉHO ŠKROBU

Rok 2013 byl druhým rokem, kdy přestala platit SOT se škrobem, v této souvislosti i výrobní kvóty stanovené EU, a tudíž i minimální výkupní cena brambor. Sklizeň brambor pro výrobu bramborového škrobu byla v roce 2013 nižší z důvodu velkých klimatických výkyvů, kdy se střídalo suché a vlhké období. Škrobnatost brambor byla podobná jako v roce předchozím. Produkční plochy brambor se zvýšily o dalších cca 300 ha, tyto brambory byly většinou zpracovány ve škrobárně v Rakousku.

Vývoj produkčních ploch a produkce brambor na výrobu škrobu

Rok sklizně	Produkční plocha (ha)	Zpracováno brambor (t)	Množství * vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost (%)	Průměrný výnos brambor (t/ha)	Průměrný výnos škrobu (t/ha)	Průměrná cena brambor (Kč/t)
2004/05	5 173	147 898	33 644	20,11	28,65	6,6	2 040
2005/06	5 257	166 353	36 281	18,80	31,70	7,0	1 815
2006/07	4 857	110 576	25 016	19,81	23,00	5,3	1 809
2007/08	4 521	149 622	32 692	18,86	33,00	7,3	1 906
2008/09	4 216	136 177	30 105	19,18	33,00	7,5	1 802
2009/10	4 378	136 581	29 618	18,70	33,00	7,2	1 777
2010/11	4 122	125 685	26 710	18,20	31,00	6,6	1 750
2011/12	3 104	148 441	30 552	17,60	47,80	9,8	1 950
2012/13	3 709	123 890	26 585	18,30	33,40	7,1	2 400
2013/14	3 985	110 079	23 113	18,40	27,60	5,8	2 400

Pramen: ČŠS

Poznámka: * údaj zahrnuje škrob vyrobený v České republice a Rakousku

Zvláštní systém pěstování brambor pro výrobu škrobu podle nařízení vlády č. 60/2013 Sb.

V souvislosti s čl. 68 Nařízení Rady (ES) č. 73/2009 je v rámci ochrany a zlepšení životního prostředí v České republice realizována zvláštní podpora pěstitelům brambor pro výrobu škrobu pomocí zvláštního systému jejich pěstování. Tento systém je zakotven v Nařízení vlády č. 60/2012 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům. Tento systém pokračoval i v roce 2013, a to podle Nařízení vlády č. 60/2013 Sb.

V České republice zůstávají pouze 2 výrobci bramborového škrobu – LYCKEBY AMYLEX, a.s. Horažďovice a Škrobárny Pelhřimov, a.s. Svůj podíl na českém trhu s bramborami pro výrobu škrobu neustále zvyšuje rakouská firma Agrana Gmünd.

Bilance zahraničního obchodu s nativním bramborovým škrobem (KN 11081300) (t)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dovoz	2 894	5 222	5 563	5 807	7 801	8 214	8 747	7 670	4 891	7 268
Vývoz	4 929	5 937	8 084	5 502	3 374	7 488	11 299	6 218	8 488	7 666
Saldo	2 035	715	2 521	- 305	- 4 427	- 726	2 552	- 1452	3 597	398

Pramen: ČSÚ

Bilance zahraničního obchodu výrobků ze škrobu**Dovoz a vývoz dextrinů a modifikovaných škrobů (KN 35051010, 50, 90) (t)**

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dovoz	23 535	17 090	16 006	16 267	10 169	9 379	11 665	14 819	15 695	16 740
Vývoz	15 937	15 945	15 933	14 230	12 683	11 451	16 860	10 233	14 039	9 896
Saldo	- 7 598	- 1 145	- 73	- 2 037	2 514	2 072	5 195	- 4 586	- 1 656	- 6 844

Pramen: ČSÚ

Dovoz a vývoz přípravků k úpravě povrchu na bázi škrobu (KN 38091010, 30, 50, 90) (t)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dovoz	3 780	1 664	420	478	300	368	382	396	394	385
Vývoz	101	84	64	190	121	213	110	144	150	119
Saldo	- 3 679	- 1 580	- 356	- 288	- 179	155	- 272	- 252	- 244	- 266

Pramen: ČSÚ

Statistika výroby bramborového škrobu v ČR v roce 2013

Výrobce škrobu	Osázené plochy	Kontrahováno brambor	Prům. výnos brambor	Zpracováno brambor	Nakoupený škrob v bramborách	Průměrná škrobnatost
	(ha)	(t)	(t/ha)	(t)	(t)	(%)
LYCKEBY AMYLEX, a.s.	1 932	70 241	26,0	50 211	10 762	18,3
Škrobárny Pelhřimov, a.s.	1 434	49 752	27,7	39 768	8 486	18,5
AGRANA Gmünd	619	21 665	32,4	20 100	3 865	18,6
Celkem	3 985	141 658	27,6	110 079	23 113	18,4

Pramen: ČŠS, zpracováno na základě údajů jednotlivých výrobců

V hospodářském roce 2014/15 je v České republice osázeno 4 535 ha brambor pro výrobu bramborového škrobu. K uvedenému číslu je třeba připočítat přibližně 1 100 ha na zajištění reprodukce sadby. Při předpokládaném průměrném hektarovém výnosu 40 t by celková produkce byla cca 181 tis. tun brambor pro výrobu škrobu a přibližně 22 tis. t sadby brambor k osázení produkčních ploch. Škrobnatost se předpokládá o cca 1-2 % nižší než v loňském roce.

Snahou pěstitelů brambor pro výrobu škrobu a výrobců škrobu je zachování těchto brambor jako citlivé komodity v souvislosti s tvorbou a uplatňováním Společné zemědělské politiky EU pro období 2015 – 2020 a to z důvodu udržení konkurenceschopnosti pěstování brambor v České republice. V souvislosti s dobrovolnou podporou vázanou na produkci se předpokládá podpora brambor pro výrobu škrobu ve výši 85 mil Kč ročně.

PŘÍLOHY

I. Stručný přehled nepreferenčních celních sazeb EU vůči třetím zemím

Brambory:

Brambory sadbové KN 07011000	celní sazba 4,5 %
Brambory k výrobě škrobu KN 07019010	celní sazba 5,8 %
Brambory rané KN 07019050 (od 1. 1. do 15. 5.)	celní sazba 9,6 %
Preferenční bezcelní kvóty:	
Brambory rané KN 07019050 (od 16. 5. do 30. 6.)	celní sazba 13,4 %
Brambory ostatní KN 07019090	celní sazba 11,5 %

Výrobky z brambor a bramborový škrob:

Brambory (i vařené), mražené bez příměsí KN 07101000	celní sazba 14,4 %
Mouka, krupice a prášek z brambor KN 11051000	celní sazba 2,2 %
Vločky, granule a pelety z brambor KN 11052000	celní sazba 12,2 %
Bramborový škrob KN 11081300	celní sazba 166 EUR/t

Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, zmražené, jiné než výrobky skupiny 2006

Brambory vařené, jinak neupravené KN 20041010	celní sazba 14,4 %
Brambory ve formě mouky, šrotu nebo vloček KN 20041091	celní sazba 7,6 %
	+ zemědělský komponent

Brambory ostatní KN 20041099	celní sazba 17,6 %
-------------------------------------	---------------------------

Skupina ostatní zeleniny připravené nebo konzervované jinak než v octě nebo kyselině octové, nezmražené, jiné než výrobky skupiny 2006

Brambory konzervované ve formě mouky, šrotu nebo vloček KN 2005 20 10	celní sazba 8,8 %
	+ zemědělský komponent

Brambory tence krájené, smažené nebo pečené, též solené nebo ochucené, hermeticky uzavřené, vhodné pro okamžitou spotřebu KN 2005 20 20	celní sazba 14,1 %
--	---------------------------

Ostatní brambory KN 2005 20 80	celní sazba 14,1 %
---------------------------------------	---------------------------

Výrobky ze škrobu nebo přípravky na bázi škrobu:

Dextriny KN 3505 10 10	celní sazba 9 % + 17,7 EUR/100 kg
Esterifikované a etherifikované škroby KN 3505 10 50	celní sazba 7,7 %
Ostatní modifikované škroby KN 3505 1090	celní sazba 9 % + 17,7 EUR/100 kg
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících méně než 55 % takových látek KN 3809 10 10	celní sazba 8,3 % + 8,9 EUR/100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 55 %, ale méně než 70 % takových látek KN 3809 10 30	celní sazba 8,3 % + 12,4 EUR/100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 70 %, ale méně než 83 % takových látek KN 3809 10 50	celní sazba 8,3 % + 15,1 EUR/100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)
Přípravky k úpravě povrchu, k apretování na podkladě škrobnatých látek, obsahujících nejméně 83 % takových látek KN 3809 10 90	celní sazba 8,3 % + 17,7 EURO/100 kg (maximální celní sazba MAX 12,8 %)

2. Preferenční neomezený přístup na trh EU pro brambory a výrobky z brambor

U brambor a výrobků z brambor poskytuje EU preferenční neomezený přístup na trh západoevropským zemím mimo EU, některým zemím Středomoří, zemím západního Balkánu, Moldavsku, Turecku, Chile, Mexiku, Republice Jižní Afrika a v rámci všeobecného systému preferencí i dalším rozvojovým zemím. Dále poskytuje preferenční přístup v rámci kvót, důležitý zejména pro dodávky raných brambor ze zemí Středomoří.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-188-5